

2739

Tautinės reprezen- cijos reikalu

Lietuviams, kurie gyvena trem-
tyje, nekarta teko nustebti, kai tūi
užsieniečiai ar net jų kultūrinės bei
politinės institucijos visiškai nieko
nemusimano apie Lietuvą, lietuvių
tautą, jos pasiekimus laimėjimus ar
patirtas kančias. Šis faktas yra
labai reikšmingas ir mūsų laisvės
kova svarbus.

Nereikia galvoti, jog dėl to kalti
kiti kraštai ir kitos tautos, kurios,
mūsų manymu, per mažai "išsi-
mokslinuos". Daugiausia buvome
kalti mes patys, kad i tautinė re-
prezentacija žiūrėjome pro pirštus.
Juk iš tikrųjų latviai ir estai šį
reikalą buvo daug geriau sutvarkę
už mus. Nenuostabu todėl, jog
užsienio žurnalistai, gėdėdamiesi
lietuvišku tautiniu menu, savo re-
cenzijose mus pavadindavo... lat-
viais. Ir tai vien dėl to, jog Lietuva,
lietuvių tauta ir jos kultūra užsie-
niui, ypač platesnėms masėms, bu-
vo per mažai žinoma. Kas čia kon-
krečiai kaltas, nesvarbu; svarbiau,
kad nors dabar tinkamai repre-
zentuotume lietuvių tautą.

Mūsų reprezentacija gali reikštis
(ir reikšias) keliomis sritimis: tau-
tiniams šokiais, dainomis, dailės pa-
rodomis, teatrais ir kt. Tačiau
svarbiausia mūsų tautinės repre-
zentacijos priemonė turėtų būti
spauda. Tautiniai šokiai, dainos,
parodos, žinoma, yra gera pirmo-
nė supažindinti svetima tautai su
lietuvių tauta, tačiau gautieji įspū-
džiai greitai išnyks, nepalikdami
gilesnio pėdsako. Kas kita su spau-
da. Svetimtaučio lentynoje gulinti
knyga ar periodinis leidinys kiek-
vieną dieną badys akis ir kiekvieno
momentu suteiks apie lietuvių tau-
tą puikiausią informaciją.

Tai sakydama, turio galvoj ne
ką kita, tik būtinumą leisti angli-
ka kalba rimtą informacini-
ka kalba rimtą informacini-
neiciams.

Kad toks žurnalas taptų mūsų
laisvės kovos vienas iš stipriausių
ginklų, nėra abejonės. Kodėl? Tai
nesunku suprasti.

Pirmiausia, leidžiamas angli-
ka ir redaguojamas prityrusių spe-
cialistų, toks žurnalas turėtų būti
siuntinėjamas tarptautinėms kul-
tūrinėms, politinėms ir kitokioms
organizacijoms, didžiųjų laikraščių
redakcijoms, žymiosioms bibliote-
koms ir apskritai visur ten, kur jis
galėtų kuo nors prisidėti prie mūsų
tauto kryžiaus karo už laisvę. Ži-
noma, nereikia galvoti, jog toks
žurnalas staiga suteiktų mums lais-
vę, tačiau svarbiausias jo tikslas
būtų teikti medžiagą visoms toms
įstaigoms, institucijoms ar organi-
zacijoms, kurios vienokiu ar kitoku
būdu tvarko tarptautinį gyvenimą.

.....Antra, jis turėtų pasiekti visus
tuos lietuvių sluoksnius, kurie jau
nebegali naudotis lietuviška lita-
ratūra ir kelti juose lietuviybę. Čia
turio galvoj pirmoj vietoj Amerikos
lietuvių jaunimą, kuris, dažnai
menkai suprasdamas lietuviškai,
neturi tinkamo šaltinio, jį infor-
muojančio apie lietuvių tautos kul-
tūrą, laimėjimus, kančias ir t.t. An-
glų kalba leidžiamas, jis būtų jau-
nimui visiškai prieinamas ir, tvirtai
tikėtina, atliktų didelius darbus.

Čia kyla vėl du klausimai: žurnalo
pobūdis ir lėšos jam leisti. Pirmas
dalykas nors sunkiau įvykdo-
mas, tačiau lengvai atsakomas:
žurnalas turėtų būti toks, kad kiek-
vienas jo sąsiuvinis parodytų gy-
vają lietuvių tautą su visais jos
laimėjimais ir kančiomis tokią, ko-
kia ji yra. Keliams žodžiais, savime
suprantama, kad sunku išdėstyti, ta-
čiau svarbu, tai tokio žurnalas būtų
leidžiamas.

Lėšų klausimas iš tikrųjų yra
pats svarbiausias dalykas. Nesimū

Komunistai zudo tautas

IŠ KONSTANTINO R. JURGĖLOS PRANEŠIMO U. S. A.
SENATO PAKOMISEI 1950. 2. 9. TAUTŲ ŽUDYMO
REIKALU

— Aš kalbu vardu Ameri-
kos Lietuvių Tarybos, tai
yra koalicija, apjungianti
išas didesniausias ideologi-
nes, politines, fraternalines,
socialines ir darbo organiza-
cijas, atstovaujanti didelei,
apie vieno milijono, Ameri-
kos piliečių daugumai. Jos
vyriausioji būstinė Chicago-
je.

Šiame krašte yra daugiau
kaip 40 laikraščių ir žurnalų,
eidžiamų lietuvių kalba,
arba lietuvių ir anglų, arba
vien anglų kalba, kuriuos fi-
nansuoja ir remia Amerikos
lietuviai. Ir tai yra reikš-
minga, kad per pastaruosius
ketverius metus, kai diskusi-
jos dėl genocido (tautų žu-
dymo) sutarties tik prasidė-
jo, visi sakytieji leidiniai rė-
mė genocido konvencijos ra-
tifikavimą vedamaisiais ir
kitais būdais.

ŠIANDIEN LIETUVA NAI- KINAMOJI TAUTA

Carų Rusija vartojo fizi-
nį naikinimą per ypatinguo-
sius karinius teismus taikos
metu, sunaikindama kaim-
us ir masiškai tremdama
gyventojus į Sibirą, draus-
dama spausdintą žodį lietu-
vių kalba per išstisus 40 me-
tų (1864—1904), šalindama
lietuvių kalbą iš viešojo gy-
venimo, persekiudama Ro-
mos katalikų Bažnyčią, ne-
duodama darbo lietuviams
intelektualams savame kraš-
te, o siūlydama jiems užsie-
nimą bet kur Rusijoje, už-
mesdama 25 metų karinę

šio klausimo čia plačiai nagrinėti,
tačiau šia proga noriu tik pastebėti
dvi didžiausias mūsų klaidas: per-
mažai kreipiame dėmesio lietuvi-
kai reprezentacijai ir kultūros ka-
ruose veikime neorganizuotai. Pa-
vyzdys. Turime vieną gerą kultū-
ros žurnalą, kurio, rodo, pakaktų
visiems lietuviams. Bet ne! Gir-
dėti, kad viena, dar nevisai iš vys-
tyklų išsirutusi organizacija jau ru-
šias išleisti kitą kultūros žurnalą.
Argi išmintinga taip dirbti? Atsi-
radus dar keliems panašioms žur-
nalams, nė vienas jų negalės būti
tokio lygio, kokio turėtų būti. Iš-
vados aiškios.

Mes esame lyg užsidarę tamsiame
kambary su užleistom langinim.
Mums vidų niekas nemato. Tačiau iš lau-
ko mūsų sveikas nemato. Taip, lie-
tuviškų periodinių leidinių mes tur-
rim per daug, o tikrai vertingo, sa-
moningai propagandai skiriamos
svetima kalba — nė vieno! O visgi
reikėtų.

A. ERDVILAS

prievole ir sistemingai slo-
pindama lietuviškas tautos
tradicijas. Toji Rusijos prie-
spauda buvo priežastis ma-
sinės lietuvių emigracijos,
ypačiai po 1863 ir 1864 metų
suikilimo.

1940 m. birželio 30 d. so-
vietų užsienių reikalų komi-
saras Molotovas kalbėjo
Maskvoje su profesorium
Vincu Krėve—Mickevičium,
kuris tada buvo Lietuvos už-
sienių reikalų ministeris ir
einąs ministerio pirmininko
pareigas ir kuris dabar yra
Pensilvanijos universiteto
profesorius. Molotovas pa-
reikškė:

"Rusijos carai, pradėdant
Jonu Žiauriuoju, stengėsi
pasiekti Baltijos jūrą ne
dėl savo asmeninių ambi-
cijų, bet kad tas buvo rei-
kalinga Rusijos valstybės
ir rusų tautos ekspansijai.
Būtų nedovanotina, jei
Sovietų Sąjunga nepasi-
naudotų proga, kuri gali
niekad daugiau nepa-
sitaisyti. Sovietų Sąjun-
ga todėl nutarė inkor-
poruoti Baltijos valstybes
į Sovietinių Respublikų
šeimą".

"Pravda", oficialusis ko-
munistų — bolševikų parti-
jos rupertas, atvirai prisipa-
žino 1941 m. pavasarį, kad
"Petras Didysis padarė di-
delę klaidą, palikdamas Bal-
tijos srities gyventojus jų
kraštuose." Dabartiniai so-
vietų valdovai "atitaisinėja"
tą klaidą, kesindamies nu-
trinti Baltijos tautas. Ilgų
ažmių istorinių valstybin-
gumo ir tautinės kultūros
tradicijų nešėjai lietuviai
paskirti sunaikinti ypačiai
dėl to, kad jie nepriima bol-
ševikinių idėjų, lietuviai nėra
imlūs. Toji aplinkybė
paaiškina pirmųjų šiame
krašte lietuvių ateivių jau-
nesniosios kartos nepaliau-
jamą domėjimąsi nesiba-
biančia jų giminių Lietuvo-
je tragedija. Tatai paaiški-
na, kodėl mes vienu balsu
palaikome genocido (tautų
žudymo) konvenciją.

Paskutinės dekados poli-
tiniai įvykiai viešai žinomi.
1939 m. Rusija su Vokietija
pasirašė dvi sutartis, padali-
nusias Lenkiją ir Baltijos
valstybes tarp šių dviejų ag-
resijos partnerių. Lenkiją
liečias Ribbentropo — Mo-
lotovo sandėris buvo Vakarų
Sąjungininkų daugiau ar
mažiau patvirtintas Jaltaje,
tačiau Jungtinės Valstybės
ištikimai laikosi savo politi-
kos nepripažinti Rusijos ir
Vokietijos agresijos padari-
niu Baltijos valstybėse.

Nacių genocido (tautų
žudymo) per paskutinį karą
duomenys taip pat buvo tin-
kamai nušviesti, ypač ry-

šium su didžiųjų nacių karo
nusikaltėlių byla Nuernber-
ge. Tačiau nėra pakanka-
mai įsisąmoninta ir atkreip-
ta dėmesio į faktą, kad so-
vietinis nacių karo nusi-
kaltėlių partneris genocidą
už nacių anksčiau prakti-
kuoja, dar toli prieš įvedant
Vokietijoje koncentracijos
stovyklas ir vergų darbą, ir
tai masu, kuris toli prašo-
ka nacių eksperimentą. Tie-
sa, būta pranešimų apie
"priverčiamojo darbo sto-
vyklas" Rusijoje. Būta prane-
šimų apie planingo marini-
mo badų ir masinės de-
portacijos metodus, vartotus
Ukrainai paklūpyti. Karo
metu ir tuoj po jo būta pra-
nešimų apie staigų Volgos
autonominės vokiečių res-
publikos ir eiles kitų "auto-
nominė" respublikų sunai-
kinimą ir greitą iš savo gy-
venamųjų vietų milijonų
žmonių išblaškymą atski-
riant vaikus nuo tėvų, žmo-
nų nuo jų tėvų, o tėvų nuo
savo vaikų.

Kai 1940 m. Suomija bu-
vo priversta perleisti Rusi-
jai Kareliją, visi 400.000 ka-
relų paliko savo namus ir
persikėlė Suomijon. Antru-
kart 1945 m. rėjęje galimy-
bė pasirinkti sovietų režimą
ar išvykti į Suomiją, visi ka-
relai, išskyrus 17 asmenų,
persikėlė į Suomiją. Suomi-
jos vyriausybė išgelbėjo tuos
žmones nuo genocido (nužu-
dymo), priimdama juos į ki-
tas savo krašto sritis.

1944 m. šimtai tūkstančių
lietuvių taip pat bandė pa-
likti Lietuvą dėl priekin žy-
giuojančių rusų, bet vokie-
čių kariuomenė tepraleido
jų mažą dalį, o Rusijos ka-
riuomenė atkirto daugiau
kaip 90.000 lietuvių netoli
Danzigo. Nuo to laiko apie
tuos žmones nieko daugiau
neteko girdėti.

Piataus masto genocidi-
nių "operacijų" vykdymas
su nebuvisiu iki tol tikslu-
su ir greičiu, "be triukšmo
ir panikos", panaudojant di-
delius policijos dalinius, ge-
ležinkelių ir auto transpor-
tą, nebūtų buvęs galimas, jei
nebūtų buvę paruošto pla-
no. Rusai tokius planus tu-
rėjo. Jie turi papildomus
planus kitom tautom — bū-
simom aukom. Rusijos pla-
nas buvo pademonstruotas
1940 m. rytų Lenkijoje ir
1941 m. Baltijos valstybėse.

Skirtumas tarp Hitlerio ir
Stalino genocidinių metodų
yra tik tas, kad naciai tiesiog
žudė jiems nepageidaujamus
žmones, o Stalinas savo au-
kas kankina lėta mirtimi ir
nuafinimu. Tatai mažiau
krinta akysna, bet juo labiau

A. Vaitaitis

KAPINĖS

pavojinga. Bolševikai savo
aukas suskirsto į kelias rūšis.
Vieni kankinami ir žudomi
vietoje. Kiti siunčiami į
priverčiamojo darbo stovyk-
las lėtai bado ir išsekimo
mirčiai. Likusieji rikiuojami
kiti, dar dabar tebevaldomi
kariuomenė. Nemaža klai-
pėdiškių grizo iš Vakarų Vo-
kietijos, kurie, tiesa, atvyko
į savo namus, bet žemės te-
gavo tik po 5 hektarus kiek-
vienam suaugusiam žmogui.

Sovietų Sąjunga valdo vieną
politinę grupę, vadinama
komunistų partija, kuri su-
daro antvyriausybę.

Kremliaus politbiuras tu-
ri savo planavimo įstaigas
daugumai svetimų valsty-
bių. Destrukcijos planai yra
parengti betarpiškiems Ru-
sijos kaimynams. Politbiu-
ro smegenys, kurie kontroli-
uoja egzekutyvą, vykdančių
jo sprendimus, yra MVD ir
MGB — vidaus ministerija
ir valstybės saugumo mini-
sterija — su savo neprikla-
usomom ginkluotom pajė-
gum, neišskiriant tankų, ar-
tilerijos ir lėktuvų.

KLAIPĖDIEČIUS TREMIA Į SIBIRĄ

Dabartiniu laiku Klaipė-
dos Krašte yra per 10.000
klaipėdiškių. Buvę dides-
nieji klaipėdiškių ūkiai pa-
versti kolchozais ar socho-
zais. Buvę didieji riterių
dvarai, kaip Priekulės dva-
ras, Baulbių, Šereitlaukių ir
kiti, dar dabar tebevaldomi
kariuomenė. Nemaža klai-
pėdiškių grizo iš Vakarų Vo-
kietijos, kurie, tiesa, atvyko
į savo namus, bet žemės te-
gavo tik po 5 hektarus kiek-
vienam suaugusiam žmogui.
Gyvenamus namus taip pat

iš jų atėmė palikdami šei-
mai iš 5-6 asmenų vieną
kambarį, o kituose kamba-
riuose apgyvendino kolcho-
zininkus.

1948 metais pradėjo klai-
pėdiškius vežti į Sibirą. Tais
metais išvežė per 2000 ir taip
kasmetai palengva klai-
pėdiškių grizo iš Vakarų Vo-
kietijos, kurie, tiesa, atvyko
į savo namus, bet žemės te-
gavo tik po 5 hektarus kiek-
vienam suaugusiam žmogui.
Gyvenamus namus taip pat

KOMUNISTAI PUOLA VOKIEČIŲ KATALIKUS

Berlynas. — Sovietų kont-
roliuojamas "Berliner Zei-
tung" pareiškia, kad per 1947
metais pasimatymą kardi-
nolo von Preysing su kardi-
nolu Spellman yra nutarta
prijungti katalikų bažnyčią,
kas liečia Vokietiją, į "šaltą-
jį karą". Tai yra pareikšta
šia proga, kai kardinolas von

Preysing padarė pareiški-
mus dėl esamų koncentraci-
jos stovyklų rytinėj Vokietij-
joj. Tas pat laikraštis toliau
kaltina kardinolą dėl bend-
radarbiavimo su amerikoni-
niškojo imperializmo reakci-
niais reprezentantais, kurie
šiandien stengiasi išprova-
kuoti naują karą.

DIDELĖ NAUJIENA PITTSBURGH'O IR APYLINKIŲ LIETUVIAMS

Tėvų Pranciškonų pastangomis, balandžio (April) 2 dieną,

PALMIŲ SEKMADIENI,

atidaroma Pittsburgh'e nauja lietuviška

RADIO ŽINIŲ VALANDA

"LITHUANIAN NEWS HOUR"

Transliacijos vyks kiekvieną sekmadienį nuo 1:45 val. iki 2:25 val. po piet iš stip-
rios WMCK radio stoties, McKeesport, Pa., banga 1360.

Programa susidės iš trijų dalių: Religinės, kuriai vadovaus Tėvas Viktoras
Gidžiūnas, Bridgeville's Pranciškonų viršininkas; Pittsburgh'o Jaunimo valandė-
lės, kurią užpildys Lietuvos Vyčiai ir Žinių, Tautinės Lietuviškos Muzikos bei
skelbimų.

Ši nauja radio valanda vadinsis "Lietuvių Žinių valanda", "Lithuanian News
Hour", tačiau ji turės skirtingą nuo šioje apylinkėje tuo pačiu vardu einančio
laikraščio administraciją, nors ji su juo bendradarbiaus, kaip ji žada bendradar-
biauti su visomis lietuvių organizacijomis ir asmenimis.

Maloniai kviečiame visus Pittsburgh'o ir kitų Vakarinės Pensilvanijos
miestelių lietuvius, kas sekmadienį 1:45 val. po piet, atidaryti savo radijo apa-
ratus ir paklausti mūsų programos iš WMCK stoties, ant jųsų Dial 1360.

Lietuvių Žinių Radio Steigėjai

**MIELAS SKAITYTOJAU, "LIETUVIŲ
ŽINIŲ" VAJUS JAU ĮPUSĖJO. DE-
ŠIMTYS NAUJŲ SKAITYTOJŲ DŽIAU-
GIASI "LIETUVIŲ ŽINIOMIS". AR SU-
RADAI NORS VIENĄ NAUJĄ SKAI-
TYTOJĄ? SKUBĖK SURASTI — TIK
VIENĄ — IR "LIETUVIŲ ŽINIŲ" SKAI-
TYTOJŲ ŠEIMA DVIGUBAI PADIDĖS.**

LIETUVIŲ ŽINIOS
Savaitinis laikraštis
Laidžia
Lietuvių R. Katalikų Literatūros
Draugija, Ink.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEMlock 1-3121

Jungt. Valstybėse metams.....\$3.00
Jungt. Valstybėse pusmečiui..... 1.50
Užsieny metams..... 4.00
Užsieny pusmečiui..... 2.00

Skelbimų kainos sulig susitarimo

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office at Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1879.

LITHUANIAN NEWS
Weekly Publication
Issued by the
Lithuanian Roman Catholic
Literary Society, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEMlock 1-3121

Subscription Rates:
In U. S. A., one year.....\$3.00
In U. S. A., six months..... 1.50
Other countries, one year..... 4.00
Other countries, six months..... 2.00

Advertising rates on application

LOJANTI SOVIETŲ SAJUNGOS VALDŽIA

Kada kalbame apie Sovietų Sąjungą, mums stojasi prieš akis GPU, NKVD, MVD "gabumų" patikrinimo šuo vaizdas. Tai slaptoji rusų policija, kuri akiai vykdo savo viršininko Berijos įsakymus. Slaptoji policija ir yra tikroji sovietų valdžia, prieš kurią dreba ne tik eilinis rusas muzikas, bet ir aukštieji Sovietų Sąjungos pareigūnai. Slaptoji policija sudaro tikrai pusę tikrosios valdžios, gi antrą pusę valdžios sudaro lojantieji keturkojai šunys. Kada per pirmąjį bolševikmetį Lietuvą užplūdo masės raudonarmiečių, ne vienas iš mūsų matė tarp kareivių ir daugybę šunų. Tuomet mes nesupratome šuns reikšmės sovietų valdžiai ir net šandie daugeliui kažkaip atrodo neįtikima, kad šuo galėtų daug reikšti. Tačiau taip yra.

Slaptosios policijos vyras ir šuo yra neperskiriami Sovietų Sąjungos valdžios ramsčiai. Jie seka prie geležinės uždangos bėgančius nuo persekiojimų žmones, jie viduje ieško mūsų partizanų ir ten, kur neprieina policijos vyras, eina šuo. Šunes saugoja ne tik geležinę uždangą, skiriančią Vakarų nuo Rytų, bet ir kiekvieną sieną, skiriančią Sovietų Sąjungą nuo jos sateitinių ir kitų kraštų.

Kas yra tie šunes? Tai tie patys, kuriuos naudojo Vokietijos kriminalinė policija. Savo laiku pagal susitarimą Vokietija eksportavo į Rusiją veislinių šunų. Iš jų ir atsirado slaptosios policijos šunų auginimo stotys ir garsiosios jų mokyklos. Tokių mokyklų Sovietų Sąjungoje yra per 10. Jų "auklėtiniai" bei patį mokymo "programa" laikomi didelėje paslapyje. Dar jaunas

šunelis atiduodamas specialų žinion, ir po stropaus "gabumų" patikrinimo šuo pradeda "mokslą". Mokslas trunka nemažiau keturių metų. Po to šuo laiko "egzaminus". Jei jam pasiseka, jis gauna "tarnybą", o jei ne, tai šuneliui tenka prieš laiką baigti dienas. Taigi po mokyklos ir sėkmingų egzaminų šuo atiduodamas pasienio slaptosios policijos kariuomenei.

KAS VALGO RUSIJOJE ŠOKOLADĄ?

Milijonai kolchozininkų vaikų minta bloga, juoda kolchozine duona, bet ir tos eiliniai sovietų piliečiai ne užtenka. Tuo tarpu sovietiniai šuo maitinamas pačiu geriausiu maistu, koks tik yra gaunamas Sovietų Sąjungoje. Tarp visos eilės deklaratyvių šuns patiekalan įeina ir šokolodas, kurio jis gauna kasdieną tam tikra porcija. Nelaimė tam enkavedistui, kuris pabandytų šuns šokoladą pats paragauti, ar nutrauktų porciją pasiųstų savo šeimai. Už tokius nusikaltimus numatytos labai didelės bausmės. Ir taip yra todėl, kad slaptosios policijos šuo valstybei daugiau kaštuoja, negu raudonarmietis.

ŠUO TARNYBOJE

Prie sienos, ypač ten, kur yra dideli miškai, policijos šunes yra tikri viešpaciai. Šunų zona prasideda maždaug 1500 — 2000 metrų nuo sienos. I šia šunų zona neturi teisės įeiti kojos ikelti. Čia šunes turi savo postus ir yra taip išmokyti, kad jie, kur nors pasislėpę, išėdi vietoje nuo 3 iki 4 valandų, stebėdami aplinką. Žiemos metu šuns budėjimo laikas

stutrimpinamas iki 2 valandų. Šuo sėdi beveik nejudėdamas, tik jo stačios ausys kraiposi, gaudydamos įtartinus garsus, ir smaila nosis, nukreipta į "priešo" pusę, be pertraukos uodžia. Šunes yra taip išmokyti, kad, atėjus laikui, kai tik sargybinis jis nuo grandinės paleidžia, jis tuojau neria į savo postą, ten pakeičia budėjusį "bendradarbį", kuris vėl greitai bėga į savo sargybos būstinę, užsiregistruoja pas sargybos viršininką ir vėl duodasi pririšamas.

Kada kuris nors bėglys prisiartina prie sienos, šuo tuojau jį pastebi, bet dar nieko jam nedaro. Jis tik pradeda sekti. Kada svetimasis atsiduria tinkamoje puolimo zonoje, šuo jau puola. Visada šuo pradeda puolimą iš vėjo pusės, nes pirmiausia uoslė patikrina, ar svetimasis turi ginklą, ar ne. Tada staiga jis puola iš užpakalio, savo svoriu jį perverčia ir dantimis įkandžia kaklą. Dabar šuo pradeda loti, duodamas signalą sargybai. Kiti šunes iš kaimyninių postų išgirdę signalą, skuba padėti "bendradarbiui", bet isitikinę, kad priešas nesipriešina, vėl skuba atgal į savo postus. Atvykęs enkavedistas pasiima auka savo žinion, o šuo sugrįžta į savo vietą.

LAIMI TIK ŠUO

Vienas rusų slaptosios policijos karininkas, pusantrų metų išdirbęs su šunimis, tvirtina, kad jam neteko iki šiol girdėti, kad šuns užpuolė pabėgėlis būtų kada nors kovą laimėjęs. Būvę atsitikimų, kad nevienu bandęs su šunimi kovoti, bet tokie sargybū būvę rasti negyvi. L.

NAUJASIS PSALMYNO VERTIMAS

(paminėti penkmetį nuo jo išvartimo)

Lygiai prieš penkis metus 1945 kovo 24 dieną dabartinis popiežius išleido savo raštą "In cotidianis precibus", kuriame užtvirtina naują lotynišką psalmių vertimą tiesiog iš originalinių kalbų ir kartu skatina dvasiškią jį naudoti net brevijoriaus kalbėjime.

Tokio vertimo, kurį atliko Biblinio Instituto profesorius, jau buvo seniai laukiama, bet niekas dar nesitikėjo, kad psalmės bus taip greit išverstos. Tiesa, Pijus XII kalbėdamas 1944 gruodžio 3 d. ir 1945 kovo 18 d. citavo 18 ir 94 psalmes, bet gal būtų mažas žmonių skaičius pastebėjo, jog citavimas nebuvo pagal Vulgatos oficialinį psalmių tekstą; tačiau tikrai niekas net nepamanė, jog tai yra paimta iš naujai vertiamo psalmyno teksto.

Ši netikėta Šventojo Tėvo

dovana katalikams buvo brangi ir tuojuo naujojo psalmyno vartojimas išsiplėtė po visą pasaulį. Nepraėjo dar penki metai ir, kiek yra žinoma, jau turima 25 vertimai, kurių paskutinis yra lietuviškasis, parūpintas Jo Ekselencijos Arkivyskupc Juozapo Skvirecko ir išleistas dvejose laidose Vokietijoje 1949 metais. Visi vertimai yra pažodiniai, tai yra tiksliai perduoda lotyniško vertimo mintį, kuris arčiau-pagauna Šventosios dvasios įkvėptą prasmę.

Linkėtina, kad ir lietuvių tarpe plistų naujo psalmyno vertimas, kaip jis plinta kitataučių katalikų tarpe. Juk skaitydamas psalmes kiekvienas žmogus gali atrasti save patį, savo vargus ir suraminimus.

T. Klemensas Žalalis, OFM.

"EGLUTĖ" VIS DAUGIAU SUŽALIUOJANT

Vaikų laikraščio "Eglutės" reikalų jau buvo spaudoj rašyta. Tačiau lietuvių kalbos mokėjimas lietuvių vaikams yra toks svarbus dalykas, kad niekuomet nebus per daug vis iš naujo iškelti šio vienintelio vaikų (ir jaunimo) laikraščio svarbumą.

Štai viena Pittsburgho motina šiaip apie "Eglutę" atsiliepė:

— Kaip norėčiau, kad "Eglutė" mano šeimai lanekytų ne vieną kartą į mėnesį, bet kas savaitę. Tokia giedra ir lietuviška dvasia dvelkia iš jos; kalba lengva, sklandi, graži; viskas joje taip patraukia ne tik jaunųjų, bet ir vyresniųjų dėmesį. Aš savo vaikui, 12 metų sūniui, liepiu atpasakoti, ką jis "Eglutėje" perskaito. Tuo jo lietuviškos kalbos mokymasis vis stiprėja. Mes visai neturime lietuviškų knygų, vaikui suprantamų. O jis auga ir mokosi nelietuviškoj mokykloj. Dėl to esu labai susirūpinusi, kad mano sūnus neužmirštų gimtosios kalbos. "Eglutė" labai stipriai prisideda šiam pavojui mažinti.

O viena čia gimusi lietuvaite, 22 metų, kuriai buvo sunkios sąlygos mokytis lietuvių kalbos, perskaičiusi 1 ir 2 "Eglutės" numerį, su džiaugsmu pareiškė:

— Iš "Eglutės" aš galiu išmolti daugiau lietuvių kalbos. Jos kalba yra lengva. Aš beveik viską suprantu. Manau, po kokių metų aš jau galėsiu viską suprasti. Šitokie galvojimai yra labai reikšmingi.

"Eglutė" yra geriausias mūsų jaunųjų draugas ir gimtosios kalbos mokytojas. Bet ir suaugusiems, net suaugusiems, ji yra įdomi pasiskaityti, nes duoda gražią ir malonią progą pagyventi jaunųjų pasauliu.

Paimkime, kad ir 2-rajį "Eglutės" numerį, skirtą vasario 16-tosios paminėjimui. Koks jis turiningas, kokia graži medžiaga jame sudėta! Neturėtų būti nė vienos šeimos, kuri, turėdama jaunimo, neskaitytų "Eglutės". "Eglutė" metams kaštuoja 3 dol. Adresas jai užsakyti: Bern. Brazdžionis, 107 Concord Street, Lawrence, Mass.

A. Sausius

° Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois iniciatyva, kitoms profesinėms ir ekonominėms lietuvių organizacijoms talkininkaujančią gegužės 27-28 d. Čikagoje šaukiamą Amerikos lietuvių ekonominę konferenciją.

° Australijoje, Adelaidėje, įsikūrė pirmasis Ateitininkų Sąjungos skyrius. Steigiamasis susirinkimas įvyko arkivyskupo rūmuose. Skyriui laikinai vadovauja kur. Dr. P. Jatulis ir Juozas Stepanas.

° "The Register" laikraštis skelbia, jog Lietuva likus be vyskupo. Vienintelis žinomas ligšiol buvęs laisvas vysk. Paltarokas esąs miręs kalbėjime.

° Rysium su Sovietų Sa-

jungoj (kartu ir pavergtoji Lietuvoj) įvykstančiais rinkimais į vyriausią sovietą, mūsų atstovai savo reziduojamų kraštų vyriausybėms teikė protesto notas, kuriose pareiškama, jog toki rinkimai Lietuvoj yra nusikalstamas aktas.

° Prieš keletą dienų pasirodė pirmasis ateitininkų žurnalo "Ateities" numeris, išleistas Amerikoje. Žurnalas 24 pusl. ir daro labai gerą įspūdį. Turinyje visa eilė gerų straipsnių, ir iliustracijų. Žurnalas mėnesinis ir jo kaina metams \$3.00.

Be kitos naudingos medžiagos žurnale yra ir keli skyriai, kurie jį labai pagyvina.

LIETUVOS DUOKLĖ GENOCIDUI (TAUTŲ ŽUDYMU)

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas savo 1949 m. spalio 3 d. memorandumu painformavo Jungtines Tautas apie ištisas serijas didesniųjų genocidinių "operacijų" bangų, rusų įvykdytų po to, kai jie vėl okupavo Lietuvą. Tos "operacijos" yra papildymas sistemingų suiminėjimų ir trėmimų nuo 2000 iki 3000 žmonių kas mėnuo.

Lietuvių duoklė 1941 — 1948 metais deportuotų ir žudytų buvo: 300.000 nacių okupacijos aukų ir 530.000 rūsų okupacijos aukų. Nuo 1940 m. nuostoliai siekia 30% visų vietos gyventojų. Mažai 3.000.000 tautai tai yra nepataisoma žala, padaryta svetimos valstybės, su kuria iki nelauktos invazijos buvo palaikomi puikiai santykiai. Memorandumas nurodė, kad priverstina žemės ūkio kolektyvizacija sudaro rafinuotą genocido metodą, kuris atima iš lietuvių, dar palikusiu krašte, jų bažnyčias, visas asmens laisvės ir nuosavybę, bet kuri kontaktą su tautine kultūra, religinį mokymą, nepriklausomą galvojimą. Pasipriešinimas kolektyvizacijai kaštavo 100.000 deportuotų 1948 m. ir 120.000 pirmajame 1949 m. pusmetyje.

Be tiesioginių žudymų, deportacijų, tautinės kultūros sunaikinimo ir šeimų perskyrimo iš tautos atimtas normalus šeimyninis gyvenimas ir tautos prieauglis sustabdytas. Lietuvos, jauni vyrai varomi tarnauti į Sovietų karines pajėgas Rusijoje. Kiti jauni vyrai ir moterys "savanoriais" varomi į darbo batalijonus dirbti Rusijoje. Vaikai prievarta atimami nuo tėvų ir siunčiami į specialias lavinimo mokyklas, kad išaugtų kaip rusiški pagonys.

Lietuvos jaunimas veda ginkluotą kovą kaip partizanai ir gausiai miršta. Patekusieji nelaisvėn kankinami neįtikimais būdais. Patekusios nelaisvėn moterys be atodairos prievartaujamos ir tyčiomis apkrečiamos venerinėmis ligomis, o vyrai lytiniais organais žalojami. Rusų ir azijatų masės gabenamos ir įkurdinamos Lietuvoje.

Rusijos netvarkos ir sprespaudos vaizdas yra per daug baisus, kad smulkiai apie jį galima būtų pasakoti. (Iš Konst. R. Jurgėlos pranešimo Amerikos valdžiai).

TO JUMS REIKIA!

Kiekvienoj šeimoj, anksčiau ar vėliau, dažniau ar rečiau, kyla sunkumų. Sugyvenimas vyro su moteria turi savo "bedų". Vaikų auginimas prideda jų dar daugiau. "Maži vaikai maži kryželiai; dideli vaikai, dideli kyžiai". Atėjus vaikams, j keturioliktu ar penkioliktu metų, neretai tėvai nebežino, ką su jais daryti, taip jie persimaino. Tampa tokie nebeklunūs, nebesugyvenami, kad nors iš proto kraustykis! Ir kur gauti gera patarimą, kas daryti? Patys vaikai irgi susiduria su sunkumais ir pavojais mokykloje, darbe, "kompagnijose". Ateina laikas jiems rinktis pašaukimą, vėl nežinia kas daryti. Vėl klausimas, kur rastį gerą patarimą.

Pagaliau vaikai veda. Pateina į namus marčios, žentai. Ir vėl naujos bėdos. Uošviai skundžiasi marčiom ir žentais, tie savo uošviais. Negali sugyventi. Kas kalta? Kas daryti? Kur patarimą gauti?

Yra ir kitokių vargų šeimose gyvenime, bet visų čia nesuminėsi.

Tėvai Jėzuitai, matydami, kad šiuo metu dar nėra nė vieno katalikiško lietuviško laikraščio, kurs tais klausimais sielotųsi ir nuolatos rašytų, ryžosi savo naujame

laikraštyje LAIŠKAI LIETUVIAMS skirti kiekviena-me numeryje vietos, lietuviškos, katalikiškos šeimos reikalams. Čia bus gerų patarimų ir tėvams, ir vaikams; ir besirengiantiems, moterystė, ir joje jau bebajgiantiems savo dienas.

Redakcija prašo visus, kurie turi sunkumų moterystėje, rašyti laiškus, kurie bus panaudojami straipsnių rašymui. Visus kurie turi gražaus laimingo patyrimo šeimos gyvenime irgi prašomi parašyti žodelį, kaip jie tos laimės pasiekė, kaip ją palaikė. Tėvai Jėzuitai nori, kad LAIŠKAI LIETUVIAMS pasidarytų artimiausias ir geriausias mūsų šeimų bičiulis.

Kurie norite prirengti savo vaikus laimingesniai gyvenimui, užsakykite "Laiškus Lietuviams".

Kurie norite pamatyti ir suprasti, kokie gražūs yra Dievo planai šeimos gyvenimui, užsakykite "Laiškus Lietuviams".

Jaunime, jei tau rūpi gerai prisirengti moterystės gyvenimui, jei tu turi dabar sunkumų neaiškumų, klausimų, užsakyk "Laiškus Lietuviams". Kaina tik 1 doleris.

Adresas: Laiškai Lietuviams, 8101 Champlain Ave., Chicago 19, Illinois.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

PROFESORIAI MOKOSI IŠ DARBININKŲ

"Tėvynės Balsas" Nr. 16 aprašydamas naujų metų nuotaikas Lietuvoje tarp kitko rašo: "Su kauniškiu profesoriumi atvykusi šventei į Vilnių kalbasi "Žalgirio" staklių fabriko brigadierius Geležauskas. Argi jie randa bendrą temą? Šis klausimas būtų vietoje prieš 10 metų, bet nedabar, kada darbininkai tampa apsišvietusiais žmonėmis ir ima gintis ir mokslo problemas. Juo labiau, kad ir profesorius pasirodo sužino daug naujų dalykų iš Geležausko lūpų..."

VISI SKĘSTA "VODKOJE"

Tas pats "T. B." džiaugiasi, kad Kaune išnyko tos minios, kurios beprasmiškai Naujų Metų naktį stoviniuodavo prie Karo Muziejaus ir klausydavosi kasmet vis tų pačių monotoniškų generolo Nagevičiaus kalbų. "Ir tai vadinosi Naujų Metų sutikimas, sušunka "T. B.", gi dabar žmonės skuba į balius, į restoranus..."

NIEKAS NEBESIDOMI APSIRENGIMU

"T. B." rašo: "Tai nebetas teatras, kuris čia buvo prieš karą; viskas čia pakeista patobulinta. Nebetie ir pasikalbėjimai, kurių tekdavo klausytis abksčiau. Nors vilniečiai ir gražiai apsirengę, bet jiems visai neįdomu svarstyti ponios N. balinės suknelės dekolte problemos..." Vadinas, visi taip prastai apsirengę, kad apranga nieka ir nebedomina. Gražų, gražų pons redaktoriau Šimkau.

VIETOJE GYDYTOJO IR VAISTU — AGITACIJA

Prie sveikatos apsaugos ministerijos rūmų iškabinatas didžiulis plakatas su irštu "Agitpunktas". Kaip tik 55-tos ministerijos tarnautojai išvyko provincijon kaip agitatoriai. Taip pat ir pačioje ministerijoje įrengtas agitacijos punktas.

SKUNDŽIASI DIDELE NETVARKA

Kaune Ožeškienės g. Nr. 1 prieš tris metus įrengė kollektyvine siuvykla. Dėl kanalizacijos netvarkos visada

siuvyklos pirmame aukšte pribėga vandens. Bolševikiškie siuvyklos vadovybė jau tris metus kreipėsi įvairiais kompetentingas valdžios įstaigas, bet niekas į tai nekreipė dėmesio. Drg. Jegorov dabar pranešė siuvyklos vadovybei, kad kanalizaciją pasisekė sutvarkyti ir siuvykla gali be pavojaus toliau dirbti. Bet koks buvo nustebimas, kad darbininkai sekančią dieną atėję į darbą siuvykloje rado dar daugiau vandens. L.

Lurdą aplankė pusantro milijono

Lurdas. — Pranešama, kad per 1949 metus Lurdą aplankė 1.600.000 maldininkų, iš jų daugiausia ligoniu —traukiniais ir kitomis priemonėmis — per 800.000. Gausu gydytojų, įvairių ligų specialistų, kurie nuolat atsidėję tikrina ligonius. Per šiuos metus registruota 73 stebuklingi pagijimai, kurie dar toliau tyrinėjami iki galutinai gydytojų komisijos nustatys ir oficialiai bažnytinei vyriausybei apie tai praneš.

SPAUSDINTO ŽODŽIO FRONTE

LIETUVIŠKOJI SPAUDA ŽENGLIA PIRMYN

Genocidė. Lithuania's "Threefold Tragedy". Paruošė K. Pelėkis, redagavo J. Rumšaitis. 286 psl. su beveik šimtu iliustracijų. Išleido "Ventos" leidykla 1949 m. Vokietijoje. Kaina 2 dol.

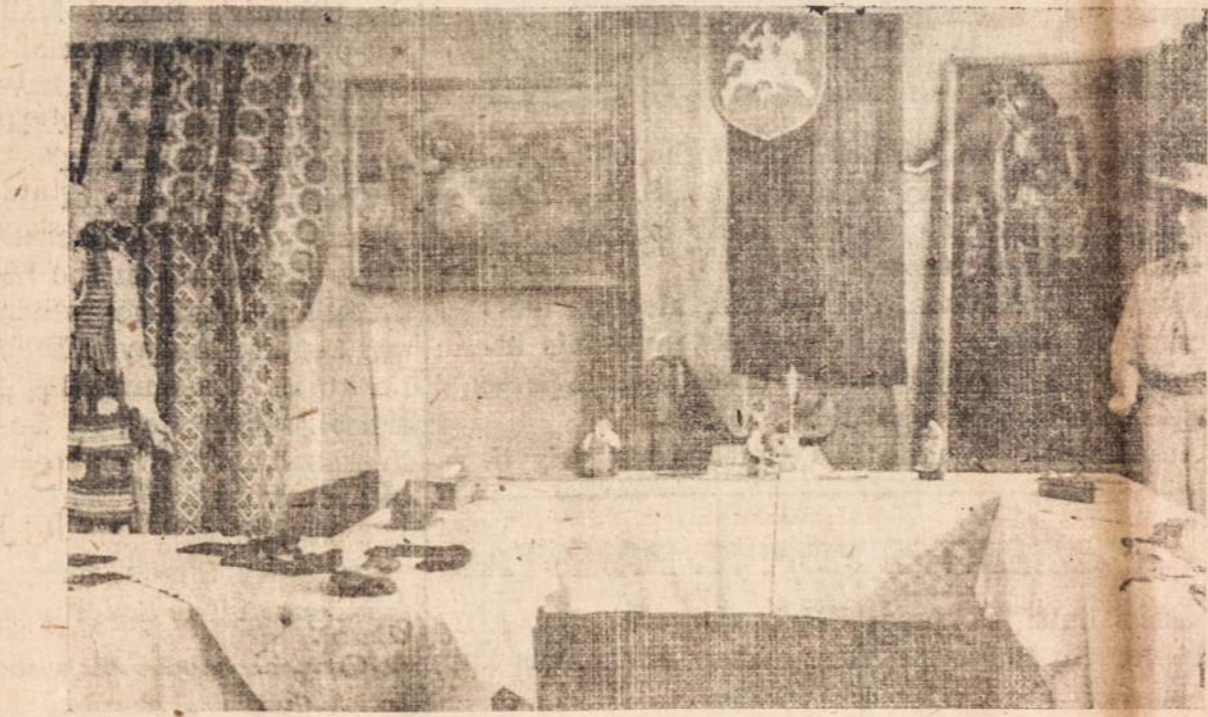
Genocidė — Triguba Lietuvos tragedija yra platesnės apimties veikalas apie lietuvių tautos žudymą. Veikalas parašytas anglų kalba, Turinys apima visus tris Lietuvos okupacijos laikotarpus. Veikale dokumentai išdėstyti lietuvių tautos kančios ir nuostoliai tautos valdymo metu. Ypatinai vertingos yra dokumentinės iliustracijos, aiškiai išreiškiančios nežmoniškumą tautos žudymo faktorodančios jos kovas su okupantais. Sunku keičiantis tokį stambų veikalą įvertinti, tačiau jis tikrai telpa kiekvieno lietuvių širdyje. Ką daryti, kad šis veikalas parašytas anglų kalba būtų ir puikus propagandinis ginklas. Pagaliau jis naudingas ir mūsų lietuviams, kurie turi progą ir ryžto gyvu žodžiu išreikšti visuomenę apie komunistizmą.

A. Vilainis. "Žmogus, kuris amžinai keičiasi". Reportažas iš keičionių Lietuvoje. Viršelis ir iliustracijos dail. J. Pautieniaus. I sasiuvinis. Išleido "Nemunas" 1950 m. JAV, 53 psl. Kaina nepažymėta.

"Žmogus, kuris amžinai keičiasi" yra pirmasis sasiuvinis didesnio reportažo rinkinys apie Lietuvą. Užsienio žurnalas "Grauzis ir kai kurie kiti" gana jaukus, tačiau šis knygą galėtų būti bereikšmė. Žinoma, čia tikrai nėra sasiuvinis (bus šešiasdešimties vertinant negalima tytomis praeiti pro kai kuriuos jau labai prasikiščius nesklaidumus.

Jau pats viršelis (dail. J. Pautieniaus, verčia skaityto-

ją susimąstyti knygos iliustracine puse. Ir norint sunku čia būtų įžūrėti bent kiek meno. Ne kitaip ir su vidaus iliustracijomis. Piesiniai ir paprasto žmogaus akiai negali įtikti, nes iš tikrųjų menki. Gi kai kurie yra toki naivūs, jog ir gimnazijos vidurinių klasių mokiniai už juos sunkiai gautų gerą pažymį. (Žiūrėk psl. 4,

Lietuvių tautodailės parodas belankvėdami, neviendais užsienietis ste bėdavosi Lietuviškoju menu.

17 ir 45). Nelabai prie piešinių derinasi ir sasiuvinio perkrovimas klisėmis, kurių tarpe yra ir visai bereikšmių. Tarp kitko galėtų ir korektūros klaidų būti mažiau.

Apskritai šiose sąlygose džiaugiantis kiekvienu lietuvišku spausdiniu, negalima, tačiau nepastebėti, jog autoriai ir leidėjai turėtų labai rūpestingai savo darbą atlikti, kad kiekviena nauja knyga būtų tikra lietuviško meno atstovė.

Šios kelios pastabėlės toli gražu nėra recenzija, bet tik paskatinimas leidėjams, kad kiti sasiuviniai būtų gražesni ir tobulesni.

Prieš kiek laiko pasirodė

"Aidu" antrasis numeris. Kaip ir buvo laukiama naujieji leidėjai ir redaktoriai "Aidu" skaitytojų neapvyli. Kaip pirmasis taip ir šis sasiuvinis vertingas savo turiniu ir išvaizda.

Šiame numeryje rašo V. Čižiūnas, Juozas Girnius, K. Bradūnas, A. M. Katiliškis, Vaclovas Biržiška, J. Aistis, K. Pakštas, Pr. Padalskis ir

Lietuvių tautodailės parodas belankvėdami, neviendais užsienietis ste bėdavosi Lietuviškoju menu.

Platūs ir įdomūs literatūros, mokslo, religinio ir visuomeninio gyvenimo skyriai.

Šį numerį puošia V. Rato, V. K. Jonyno, M. K. Čiurlionio, J. Bakio, V. Simankevičiaus, A. Kurausko, H. Žobo-

KARALIAUČIUS "GINKLUOJASI"

Rusu strategų apskaičiavimu sovietiniai Rytprūsiai su Karaliaučiaus miestu yra svarbus strateginis punktas. Tam reikalui dabar pradėdama iš Karaliaučiaus ir apylinkės gabenti į Rusiją civilius gyventojus. Karaliaučiaus miestas jau beveik

ko ir T. Valiaus dailės reprodukcijos.

"Laikas" — El. Tiempo. Nr. 1 (17). Aštuonių puslapių, vidutinio formato Argentinos lietuvių dvasiaitinis laikraštis. Atsakomąjasis redaktorius ir leidėjas kun. K. Vengras. Vyr. redaktorius Dr. P. Brazys.

"Laiką" mes anksčiau žinojom kaip mėnesinį Argentinos lietuvių žurnalą. Šiandien mūsų minimas "Laikas" išleido pirmą savo, kaip dvasiaitinio laikraščio numerį. Su džiaugsmu reikia pastebėti, jog pirmasis numeris iš tikrųjų yra stiprus.

Lietuvių tautodailės parodas belankvėdami, neviendais užsienietis ste bėdavosi Lietuviškoju menu.

iškeltina laikraščio techninė pusė, į kurią daugelis JAV laikraščių nekreipia visiška jokia dėmesio. Apskritai laikraštis daro gerą įspūdį ir linkėtina jam ir toliau progresuoti.

A. Erdvilas

KARALIAUČIUS "GINKLUOJASI"

atstatytas. Miesto civilių gyventojų labai mažai, tu tarp raudonosios armijos matyti daug daugiau kaip kitose buv. Vokietijos vietose. Uostas paskubomis tvarkomas ir ruošiami kiti kariiniai įrengimai.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO VOKIETIJOJ

Kaip viso pasaulio lietuvių, taip ir Neustadto stovyklos, Vokietijoje; mažas lietuvių tremtinių būrelis minėjo vasario 16 šventę ir, atrodo, neturėtume reikalo šį minėjimą ypatingai išskirti. Tačiau savo originalumu jis yra vertas platesnio dėmesio.

Po paskaitų, sveikinimų ir kalbų Neustadto gimnazijos mokytojai ir mokiniai suvaidino trijų veiksmų montažą "Be tėvynės". Montažą sukūrė Pr. Džekčiorius, režisavo gimnazijos mokytojas A. Venclauskas. Tai muzikalinė tragedija ir neįtikinamai žmogui išspaudžianti neviensą ašarą ir ilgą, ilgam paliekanti gilų prisiminimą žiūrovuose. Vaidinimo turinys toks.

Veiksmai vyksta tremtinių stovykloje. Atsidarius scenai, giliai susimastęs stovi Vytautas. Jis jau kelinti metai be tėvynės ir serga tėvynės ilgesio liga. Jis kalba apie pasaulio neteisybes, apie skriaudą jo tėvynei. Jis norėtų, kad visi jį suprastų, kad visi gyventų tokiu tėvynės ilgesiu, kaip ir jis. Nors jo draugai, taip pat tremtiniai, jį ir myli, bet jie taip giliai nepergyvena savo tautos tragedijos. Vytautas draugai, matydami jį susigrauzusį ir kažkokios keistos ligos kančiomis, bando jį įtraukti į savo linksmybių sūkurį. Bet Vytautas kietas, jis nori vienuos, ir jis nieko daugiau nemato, kaip tik prieš save spaudžiamą tėvynę, kraują aplaistytą žeme. Vytautas sėdi prie stalo. Draugai ir draugės šoka tautinius šokius, dainuoja, sako eilėraščius. Nors visa tai patriotiška, gražu ir linksma, bet Vytauto siela liūdi.

Antrame veiksmo nerūpestingai Albinas ir Jonas, Vytauto draugai, tariasi, kaip išgelbėti Vytautą. Juk jis serga

džiova. Jie tariasi surinkti pinigų ir jį pasiųsti į kalnus gydytis. Bet jie vėl bijo, ar Vytautas priims jų pasiūlymą. Juk jis jiems toks keistas. Šiandie Vytauto ydardadienis. Jie norėtų praleisti šią dieną drauge linksmi ir viską pamiršę. Bet Vytauto nėra. Jis kažkur vienas vaikšto paskenęs liūdesyje. Štai įeina Vytautas. Jis kasdieną vis menkėja, jo jėgos nyksta tarsi pavasario sniegas. Draugai puola prie jo, jį ramina ir prašo nors šį vakarą eiti su jais paminėti savą vardadienio. Linksmybės Vytauto nevilioja. Jis visko atsisako. Jam geriau likti vienam. Draugai, palikę jį išeina. Jis sėdi susimastęs prie savo mylimosios, pasilikusiųsios tėvynėje, paveikslas. Jis skundžiasi jai savo žiauru likimu ir prisiekia atkeršyti tiems, kurie sunaikino jo gyvenimą, jo ateitį. Jis taip norėtų dar kartą pamatyti tėvynę, savo motinos kapą ir ramiai numirti. Jam besiskundžiant tokia žiauria likimo dalia, pasirodo demonas, kuris pasisiūlo jam padėti ir duoti visko, ko tik jis trokšta. Vytautas pradžio išsigasta, bet vėliau, demono prikalbamas, pareiškia turįs vienintelį norą nuvykti į tėvynę ir nors kartą dar pakvėpuoti lietuviškių girių oru, pamatyti priešio teriojamą kraštą, vargstančius brolius ir išniekintą motinos kapą. Demonas jį išneša tėvynėn.

Po kurio laiko grįžta į Vytauto kambarį draugai ir draugės su gėlėmis pasveikinti jį vardadienio proga. Bet Vytauto nėra. Jie nekantriai laukia jo ir štai jis grįžta visas suvargęs, išbalęs. Jis šiandie toks laimingas pamatęs savo tėvynę, bet kartu ir pripaustas matytų vaizdų, kur tik kraujas ir ašaros liejasi upeliais ir brolių aimanos

Tuo ir baigiasi ši vaizdų pilna ir visišką sielos realybę parodanti fabula. Ir kiek daug tokių Vytauto šandie tremtyje pergyvena tokį pat sielos skausmą! Kiek daug jų pakirto negailestinga džiova! Bet ar tai liga? Ne! Tai tėvynės ilgesio skausmas, kuris žmogui įsikūnyja džiovos forma. Nei vargas, nei sunkus gyvenimas, nei fizinis skausmas žmogaus taip nepalaužia, kaip tėvynės ilgesys. Šiandie ši liga persekioja visus tautiečius, nežiūrint, kur jie bebūtų, kur, kokiam krašte ir kaip begyventų. Ir visi mes, kaip ir anas Vytautas, norėtume nors akimirksnį nuvykti į tėvynę ir pamatyti savo mylimąjį kraštą. L.

Šis kusdubelis, žiūrėk, man iš panosės mergą pagriebė! Tuščia mergos, bet jam kaulus sulaužysiu, kad žinotų... — vis labiau siuto bernas.

Kai Lukošūnas įėjo, niekas jį neatkreipė dėmesio. Su nieku nesisveikindamas, net kepturės nenusiėmęs nuo galvos, priėjo į stalą, atstūmė alkūnėmis į šalį ten sėdėjusius senesnius vyrus ir įsirioglino į jų vidurį.

— Matai, Kuki, naujas svečias pas tavę atėjo, — sušuko garsiai paraudusiomis akimis. — Vaisink mane dabar!...

Kalbos akimirksniui nutilo prie stalo. Kukis piktai sušnairavo. — Tu jau pats, kaip matau, kitur pasivašini. Dievo nebijodamas jau nusilartydienos ištaigai. Pirkiose buvo karšta, tvanku, nors langai buvo atdaryti. Pirmutiniam gale, aplinkui apkrautu sūriu, sviestu skilandžiu, dešomis stalu sėdėjo vyrai, vienmarškiniai, gurksnojo abu ir garsiai kalbėjosi, juokavo. Čia pat buvo ir skerdžius Gugis. Jis sėdėjo stalo gale, kažką triukšmingai pasakojo savo kaimynams ir garsiai su jais juokėsi.

Jaunimo nematyti — visas buvo susirinkęs pas Žlabį. Tik vaiku čia apsisirūdo pilna. Aplipo jie lovas, visus kampus, užpečius ir kampelius.

— Ak, tu taip? — lyg nusėdo stalo gale, kažką triukšmingai pasakojo savo kaimynams ir garsiai su jais juokėsi. — Ne už tavo nusilakiau, — šūkaloja bernas. — Vaisink dabar, kad liepiu! Kukis supyko ne juokais — Nešdinkis sveikas, iš kur atėjęs. Čia ne tvartas, man paršų prie stalo nereikia. — Ak, tu taip? — lyg nusėdo stalo gale, kažką triukšmingai pasakojo savo kaimynams ir garsiai su jais juokėsi.

V. KRĖVĖ

RAGANIUS

Prieskarinių laikų sodžiaus gyvenimo šešėliai Spaudos Fondo premijuotas veikalas

Susiraukė Kukis, pamatęs skerdžius.

— Tu čia ko atėjai? Ar kviečia gal aš tavę? — nemandagiai sutiko jį Kukis. — Matai, svečias atsirado! Skerdžius stabtelėjo.

— Man, žmogau, vistiek, kvietė mane ar ne. Einu, kur, mano manyčiau, esu reikalingas, — atsikirto Kukiu.

— Kuriam galui tu čia reikalingas? Ar kad bleivygotai, savo bleivygotais Dievą atminti? Geriau gulti eiti, nei rvt namiesi, pavėlyti gyvulus išgyti...

— Kad atėjau, matyti, kažkam būsiu reikalingas, — nenusileidžia jam skerdžius. — O gyvuliais, žmoguli, mesirūpink: už mane negysi... Nusigrįžo ir nuėjo pirkion. Paskaitė jį nukulnavo ir Kukis...

Negerian nusiteikęs nuėjo ir Lukošūnu Petras. Senelė jau buvo nusileidusi, bet matyti neseniai, nes buvo visai dar šviesu. Raudona liepsna pasrūvusi va-

karų pašvaistė buvo padegusi pusę dangaus. Balti debesėliai, lyg šolimo gaisro nušviesti, sruveno kruvina šviesa.

Petras atsisėdo. Galva sukosi, kaip apkaitusi; viršugalvis ir pakaušis skaudėjo, lyg replėmis kas būtų juos veržęs; ausyse užė, lūpos nušmogojusios, troškino vidurius tiek, jog rodėsi — pusę šulinio išgertų ir vis dar troškulio nenumarintų.

— Gerai būtų dabar išsipagirioti, — pagalvojo sėdėdamas ir prisiminė, kad prieš užmigdamas buvo dar visa pusbutelį kažkur nuklėses šiauducsa. Neatsikeldamas išsitiesė ant pilvo ir ėmė aplinkui šiauduose rangukom grabaliuoti.

Suradęs atkišo ir, užrietas galva aukštyn, gėrė uždukdamas, kelis kartus nutraukdamas, sruaudvdamas, kol pagalau išsiurbė iki dugno ir trankė butelį per atdaras. — Vono duris.

Numetęs pagalvojo, kad kluonienon gali ateiti moti-

na ir pamatyti butelį. Atsikėlė ir netvirtu žingsniu nu-keverzojo, pakėlė netoli durų begulintį butelį ir įmetė per tvorą į kaimyno daržą.

Grįžęs atgal vėl atsigulė šiauduose aukštyn, pasidėjęs rankas po galva. Ilgai taip gulėjo nejudėdamas. Galva vis mažiau skaudėjo, ausyse mažiau užė, troškulyvo nyko, ir nuotaika gerėjo. Tik vis negalėjo prisiminti, kodėl šandien jis pasigėrė, ir vis rodėsi, kad būtina turėti kažkur eiti...

— E, neprisimenu ir ne-reikia, — pagalvojo. — Ką na kvaršinsiu sau galva... Guėjo, įsmeigęs akis kluono kraigan, ir juto, kad galva vėl ėmė sveigti, miglos pasidarė lyg svetimas ir tuo pačiu metu tokis lengvutis, jog štai rodos, pakils ir išlėks, kažkur aukštai, aukštai, į tuos debesėlius, kurie ten toli, pačiam dangaus krašte, vis labiau temo, ekvė geso ir jau nebuvo nei tokie kruvini, nei spinduliginai.

— Vai, ir miegi, miegi tu, veikeli! — užkalbino jį motina, atsistočiusi tarp kluono durų. — Visa diena išmiegojai, kaip užmuštas. Kelkis, veikeli, jau vakaras. Tuoj

nuotaka ateis atsisveikinti ir suras tavę šiauduose bemiegantį. Tai bus gražu! Petras staiga prisiminė, kodėl nuo pat ryto girtas, ir širdį jam taip skaudžiai sudaižė, jog vos susilaukė balsu nesurikięs.

Motina stovėjo duryse ir laukė. Sūnus, iš skausmo stenėdamas, atsikėlė, nusilikratė šiaudų šiukšles nuo švarko ir nuėjo su motina pirkion tylėdamas. Senutė pastebėjo, kad su sūnumi kažkas nepaprasto dedasi. — Gal galvelę tau skaudėjo, kad akutė tavo lyg miglomis aptrauktos? — susirūpino senutė. — Skaudėjo, bet praėjo jau, — nurašino ją Petras. Pirkioje pasiėmė iš kibiro vandens ir gėrė, gėrė, o troškulyvis vis nemažėjo. Pasiėmęs dar vandens ėmė praustis, garsiai prunksdamas, suvilgė visą galva. Motina triušė aplink pečių, aplink stalą, vakariene gamino. — Štai Žlabytė su drauge lėmis jau pas Misiulį nuėjo. Tuoj bus ir pas mus, — kalbina sūnų, pasižiūrėdama per langą. — Tai laimė mergai! Tokį berną turtuolį gavai! Kas galėjo tikėti? Tik

nuotaka ateis atsisveikinti ir suras tavę šiauduose bemiegantį. Tai bus gražu! Petras staiga prisiminė, kodėl nuo pat ryto girtas, ir širdį jam taip skaudžiai sudaižė, jog vos susilaukė balsu nesurikięs.

Motina stovėjo duryse ir laukė. Sūnus, iš skausmo stenėdamas, atsikėlė, nusilikratė šiaudų šiukšles nuo švarko ir nuėjo su motina pirkion tylėdamas.

Senutė pastebėjo, kad su sūnumi kažkas nepaprasto dedasi. — Gal galvelę tau skaudėjo, kad akutė tavo lyg miglomis aptrauktos? — susirūpino senutė. — Skaudėjo, bet praėjo jau, — nurašino ją Petras.

Pirkioje pasiėmė iš kibiro vandens ir gėrė, gėrė, o troškulyvis vis nemažėjo. Pasiėmęs dar vandens ėmė praustis, garsiai prunksdamas, suvilgė visą galva.

Motina triušė aplink pečių, aplink stalą, vakariene gamino. — Štai Žlabytė su drauge lėmis jau pas Misiulį nuėjo. Tuoj bus ir pas mus, — kalbina sūnų, pasižiūrėdama per langą. — Tai laimė mergai! Tokį berną turtuolį gavai! Kas galėjo tikėti? Tik

nuotaka ateis atsisveikinti ir suras tavę šiauduose bemiegantį. Tai bus gražu! Petras staiga prisiminė, kodėl nuo pat ryto girtas, ir širdį jam taip skaudžiai sudaižė, jog vos susilaukė balsu nesurikięs.

Motina stovėjo duryse ir laukė. Sūnus, iš skausmo stenėdamas, atsikėlė, nusilikratė šiaudų šiukšles nuo švarko ir nuėjo su motina pirkion tylėdamas. Senutė pastebėjo, kad su sūnumi kažkas nepaprasto dedasi. — Gal galvelę tau skaudėjo, kad akutė tavo lyg miglomis aptrauktos? — susirūpino senutė. — Skaudėjo, bet praėjo jau, — nurašino ją Petras.

— Šis kusdubelis, žiūrėk, man iš panosės mergą pagriebė! Tuščia mergos, bet jam kaulus sulaužysiu, kad žinotų... — vis labiau siuto bernas.

Nuo išgertos anksčiau degtinės ir nuo savo pykčio, taip staiga jį pagavusio, ėmė dar labiau svaigti jo galva, ir jau nieko negalvodamas drasiai žengė Kukio pirkion. Abiejuose galuose pečiai liepsnojo. Kukienė su samdininkėmis ir atėjusiomis padėti kaimynėmis, su atvakišavusiomis į brolio vestuves ištekėjusiomis dukterimis čirskino, kepė, virė, gamino rtydienos ištaigai. Pirkiose buvo karšta, tvanku, nors langai buvo atdaryti.

Pirmutiniam gale, aplinkui apkrautu sūriu, sviestu skilandžiu, dešomis stalu sėdėjo vyrai, vienmarškiniai, gurksnojo abu ir garsiai kalbėjosi, juokavo. Čia pat buvo ir skerdžius Gugis. Jis sėdėjo stalo gale, kažką triukšmingai pasakojo savo kaimynams ir garsiai su jais juokėsi.

Jaunimo nematyti — visas buvo susirinkęs pas Žlabį. Tik vaiku čia apsisirūdo pilna. Aplipo jie lovas, visus kampus, užpečius ir kampelius.

— Ak, tu taip? — lyg nusėdo stalo gale, kažką triukšmingai pasakojo savo kaimynams ir garsiai su jais juokėsi.

— Ne už tavo nusilakiau, — šūkaloja bernas. — Vaisink dabar, kad liepiu! Kukis supyko ne juokais — Nešdinkis sveikas, iš kur atėjęs. Čia ne tvartas, man paršų prie stalo nereikia. — Ak, tu taip? — lyg nusėdo stalo gale, kažką triukšmingai pasakojo savo kaimynams ir garsiai su jais juokėsi.

— Ak, tu taip? — lyg nusėdo stalo gale, kažką triukšmingai pasakojo savo kaimynams ir garsiai su jais juokėsi.

PITTSBURGHO KATALIKŲ DRAUGIJŲ SEIMELIS

1950 m. kovo mėn. 19 dieną (šį sekmadienį) 3 val. po pietų prasideda Pittsburgho katalikų draugijų seimelis. Programa: 3 val. p. p. Šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldos, 3 val. 30 min. konferencija Šv. Kazimiero mokyklos salėje. Seimelyje dalyvauja kun. P. Patlaba, lietuvių katalikų akcijos direktorius. Jis kalbės labai svarbiais klausimais. Prašome visas katalikų draugijas dalyvauti.

ALRKF PITTSBURGHO
APSKRITIES VALDYBA

PAGERBS ADV. STANLEY M. SIMON

Lietuvių Vaizbos Butas kovo 16 d. 7:30 val. J. Jeznio "Fift Avenue Cafe" ruošia banketą savo nariui advokatui Stanley M. Simon, Jr. pagerbti.

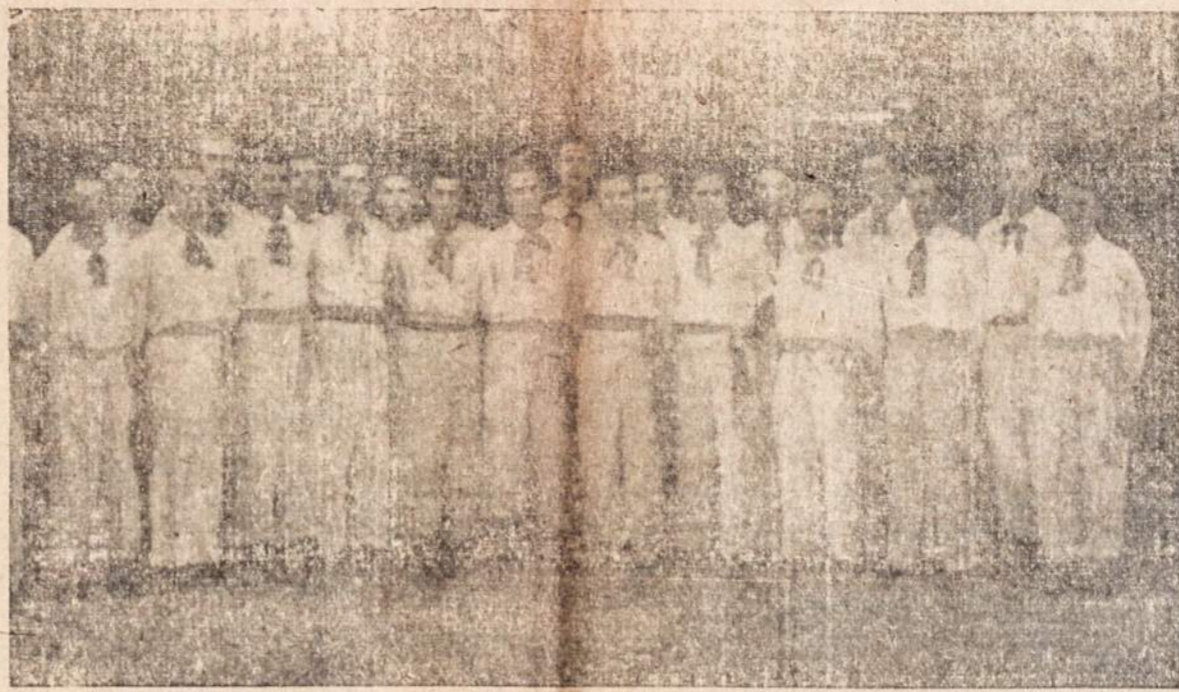
Adv. Stanley M. Simon, Jr. yra baigęs Pitt universiteto teisių mokyklą. Jis aktyviai dalyvauja visuomeniniame lietuviškame darbe. Kelis metus jis buvo vyčių 19 kuopos pirmininkas. Advokatas savo įstaigą turi Jones Law Bldg.

Bankete dalyvaus apie 200 žmonių. Jam vadovaus Paul Dargis. Kalbėtojais kviešti žinomi Pittsburgho lietuviai ir amerikiečiai: Kun. M. J. Kazėnas, M. J. McClure esq., Hugh C. Boyle, James F. Malone, Jr., Blair F. Gunther, James L. O. Toole, Henry X. O. Brien, kun. P. Luns-

kun. J. Girdis. Naujoji šių metų Lietuvių Vaizbos Buto valdyba yra šios sudėties: pirm. C. K. Pikiel, vicepirm. S. Simon, sekret. Paul. Dargis, finansų sekret. V. J. Kraus, išd. K. J. Strawinskas. Direktoriai: P. Pivaronas, J. Petraitis, J. Grėbliūnas ir J. Gedris.

MIRĖ PRANAS RAGAUSKAS

Šv. Petro ir Povilo parapijos gyventojas Pranas Ragauskas, 74 m., mirė kovo 5 d. Liko našlė Morta, du sūnūs ir viena duktė. Gražiai savo artimųjų palaidotas šv. Marijos kapinėse. Už mirusį laikė mišias kun. E. Vasiliauskas ir kun. Misius. A. a. Ragauskas buvo ilgametis parapijos zokristijonas.

"ČIURLIONIO" ANSAMBLIO VYRŲ CHORAS dainuos Pittsburghe, balandžio 30 dieną 3 val. po pietų, Lietuvių Piliiečių klubo salėje, 1723 Jane St., S. S. ir 7 val. vakare Šv. Vincento parapijos mokyklos svetainėje, Esplen, BALF organizacijos ruošiamuose koncertuose.

Be čia matomo vyrų choro minėtuose koncertuose dainuos dar atskiras mergaičių ir jungtinis Čiurlionio ansamblio chorai, gros lietuviškais tautiniais instrumentais (kanklėmis, triubomis ir rageliais) ansamblio orkestras ir to paties ansamblio šokėjai išpildys naujausius tautinius šokius. Bilietai jau platinami pilnu tempu. Visi pasistenkite kuo greičiau juos išsigyti.

VYČIŲ SUSIRINKIME KALBĖJO PROF. K. PAKŠTAS

Kovo 9 d. (ketvirtadienį) Šv. Kazimiero mokyklos salėje įvyko Pittsburgho Vyčių 19-tos kuopos susirinkimas. Jame buvo aptarti svarbesnieji vyčių kuopos reikalai ir padaryti nutarimai.

Ta proga, dalyvaujant gausiam būriui vyčių, prof. K. Pakštas skaitė paskaitą anglų kalba lietuviškos temomis. Paskaita buvo labai turininga, patiekianti gausių faktų, nušviečiančių lietuviškosios kultūros prasmę, bei lietuvių tautos pasikirtį.

Net ir pagrindinę mintį keliomis eilutėmis sunku išreikšti, jau nekaltant apie pačią paskaitą, kuria visi vyčiai buvo labai patenkinti ir pageidavo, kad profesorius daugiau tokių paskaitų skaitytų.

Susirinkime, be kitų svečių dalyvavo, ir tą dieną į Pittsburghą atvykęs ALRKF

Federacijos Katalikų Akcijos Centro direktorius kun. P. Patlaba.

Vytis

Posėdžiavo BALFo komitetas

BALF Pittsburgho skyriaus valdybos iniciatyva kovo 12 d. 3:30 val. Lietuvių Piliiečių svetainėje buvo susauktas specialus pasitarimas balandžio 30 d. BALF rengiamo "Čiurlionio" ansamblio koncerto reikalui. Koncerto klausimu ilgesni pareiškimą padarė BALFo skyriaus valdybos pirm. inž. A. Mažeika, visus nuoširdžiai kviesdamas prie rengiamo koncerto visomis išgalėmis prisidėti. Ta pačia proga buvo smulkiau išsiaiškinta daug su koncertu susijusių techniškių klausimų ir išrinktos kelios komisijos, kurioms pavesta rūpintis įvairiais koncerto ruošimo reikalais. Ta pačia proga tenka pastebėti, jog koncerto bilietų jau dabar galima gauti "Lietuvių Žinių" administracijoje, 2211 Sarah St., South Side.

HOMESTEAD

Kovo 1 d. po kryžiaus kelių pamaldų įvyko Altoriaus Garbinimo draugijos susirinkimas, kuriame dalyvavo gana daug narių, nors galėti priklausyti ir daugiau moterų, ypač jaunų merginų.

Susirinkime nutarta nariams suruošti Velykų vakarienę (Easter Party), kuri įvyks pirmadienį po Velykų 7 val. vakare. Vakarienę rengia I. Puskunigis, A. Kašetonis, M. Grėbliūnas, Tillie Davidauskas ir N. Miller. Narės norinčios dalyvauti gali užsisakyti pas nares.

Užsirašė taip pat viena nauja narė — Marė (Ambrulevičiūtė) Ladick.

Po susirinkimo buvo Card Part, kurio šeiminiškės buvo Ona Gudukas ir Tillie Davidauskas.

Knights of Lithuanian

Prof. K. Pakštas of Duquesne university has consented to speak again to the Knights of Lithuania and their friends on Thursday, March 23 at 8:00 p. m. in St. Casimir's School Hall. His previous talks, especially that of last Thursday, have created extraordinary interest in the Lithuanian.

The most notable of the results was the commencement of a course in the Lithuanian language which was begun Monday, March 13 at St. Casimir's High School. With Rev. A. Sušinskas in charge, this series will continue every Monday at 8:00 p. m.

Stanley Simon, former president of The Knights of

Lithuania, Council 19, will be the guest of honor at a banquet tendered him by Lithuanian Chamber of Commerce on Thursday, March 16 at 7:30. Mr. C. K. Pikiel, the president of the Chamber, announces that prominent judges have accepted invitations. The place is the "Fift Avenue Cafe".

Watch for the K. of L. Barn Dance on Thursday, April 13 at St. Casimir's Hall. Music by Cap Sutton's orchestra.

The K. of L. section of The Lithuanian News Radio Hour on WMCK will start at 2:00 Sunday, April 2, 1950. For information, see Victor Zink, the newly elected president of the district council.

KRONIKA

Praeitą savaitę į Pittsburghą atvyko ALRKF Katalikų Akcijos direktorius kun. P. Patlaba. Ta proga kovo 9 d. kun. P. Patlaba lankėsi redakcijoje.

Žinomas Pittsburgho lietuvių veikėjas ir "Lietuvių Žinių" bičiulis adv. Stasys Gabalis su šeima išvyko atostogoms į Florida.

Homesteadietė Ona Bulevičienė išvažiavo pas savo sūnų Antaną Bulevičių į Arizoną. Kartu išvyko ir jos sesuo Ona Stankienė.

Lietuvių Vaizbos Butas, kuriam pirmininkauja Charles K. Pikiel, kovo 16 d. 7:30 val. J. Jeznio "Fift Avenue Cafe" ruošia jauno advokato Stanley Simon garbei banketą. Jame dalyvaus visi žymieji Pittsburgho teisėjai ir advokatai bei Vaizbos Buto nariai su svečiais.

Prof. K. Pakštas, kuris labai mėgiamas vietos vyčių, vėl kalbės 19-tos kuopos susirinkime kovo 23 d. 8 val. Šv. Kazimiero salėje.

Lietuvos Vyčių 19-ji kuopa suskato mokyti lietuvių kalbos. Po prof. K. Pakšto kalbos lietuviškosios temomis jie suorganizavo lietuvių kalbos kursus, kurie prasidėjo praėjusį pirmadienį. Kursams dėstyti paskiriamas rašytojas kun. Alfa Sušinskas, ir jie vyks pirmadieniais Šv. Kazimiero aukštesnėje mokykloje 8 val. vakare.

Marija ir Antanas Kudžiai iš Homestead svečiuojasi Clevelande, Ohio.

Antanas Katilius ir dukterė Helen su savo vyrų Juozu McGeever nupirko South Side esančią A. Stravinsko batų krautuvę.

Vyt. Jucevičius neseniai pradėjęs dirbti biznio srityje priimtas į Lietuvių Vaizbos Butą.

Kovo 14 d. Pittsburghe lankėsi čekagietis kun. Dr. T. Narbutas. Ta proga Dr. Narbutas lankėsi "L. Ž." redakcijoje ir apžiūrėjo kaip vyksta mūsų darbas.

Joseph A. Norris, Lietuvių Piliiečių Klubo South Side prezidentas ir visos eilės kitų lietuviškų ir amerikiečių organizacijų vadovybės narys kandidatuoja į aukštą politinę — State Legislative — vietą. Linkime sėkmės rinkimuose

Šį antradienį, kovo 14, Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje prasidėjo trylikos antradienių novena į Šv. Antaną. Noveną pradėjo Rt. Rev. A. J. Pauley, Šv. Povilo katedros rektorius. Visi sekančius antradienius ves Tėvas pasionistas Basil. Jis vadovavo ir praėjotį noveną. Tikintieji kviečiami gausiai dalyvauti.

Šv. Vincento parapijos bažnyčioje Esplene nuo kovo mėn. 24 d. iki 26 d. įvyksta 40-ties valandų atlydai. Parapijiečiai kviečiami uoliai dalyvauti.

Marija ir Antanas Kudžiai iš Homestead svečiuojasi Clevelande, Ohio.

Antanas Katilius ir dukterė Helen su savo vyrų Juozu McGeever nupirko South Side esančią A. Stravinsko batų krautuvę.

ALRKF Pittsburgho apskr. komiteto posėdis

Kovo 12 d. 2:30 val. Lietuvių Piliiečių svetainėje įvyko ALRKF Federacijos Pittsburgho apskrities komiteto posėdis, kuriame dalyvavo Čikagoj gyvenęs ALRKF Katalikų Akcijos Centro direktorius kun. P. Patlaba. Trumpame posėdyje komitetas svarstė rudenį įvykstančio ALRKF seimo ruoš-

imo klausimus, o taip pat kovo 19 d. Šv. Kazimiero svetainės salėje įvykstančio Katalikų Federacijos Pittsburgho apskrities konferencijos klausimus. Kun. P. Patlaba savo ruožtu išdėstė savo uždavinius ir pažadėjo tame seimelyje pasakyti didesnę kalbą.

Phone, FEderal 1622

HASER Funeral Home

AMBULANCE SERVICE
Mes esame dėkingi už jūsų
bliznį
512 Chartiers Avenue
MEADE ROCKS, PA.

KRAUS THE JEWELER

V. J. KRAUZLYS, Savininkas

1816 Carson Street
PITTSBURGH 3, PA.
EVerglade 4850

Skaitykime "Liet. Žinias"

Atvykę į South Side—

Visuomet atsilankykite į

FLORENT RODGERS CAFE

136 South 21st Street -- Pittsburgh 3, Pa.

Malonesnės vietos niekur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

Iron City Clock Hospital

JOHN KAMARAUSKAS
Lietuvis Laikrodininkas

—Expert Repairers—
CLOCKS—WATCHES—JEWELRY

2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.
Tel.: AT. 7399

Phone HOMestead 3169

Night Service HO. 5575-R

HOMESTEAD MAYTAG STORE

ALL MAKES OF WASHERS AND VACUUM SWEEPERS
Motors -- Radios -- Refrigerators -- Belts and Brushes
To Fit All Motors

PARTS and REPAIRS—ALL WORK GUARANTEED

602 Amity Street Homestead, Pa.

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS
LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nauja moderniška koplyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į n.us turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

Tel. HEmlock 1-0203

2128 Carson Street S. S., Pittsburgh, Pa.

DAR GALIMA UŽSISAKYTI ŠEIS METAMS "MUZIKOS ŽINIŲ"

"MUZIKOS ŽINIŲ" yra vienintelis perijodinis bažnytinės, lietuvių tautinės muzikos ir dainos bei liaudies meno žurnalas.

"MUZIKOS ŽINIOSE" šale žinių apie mūsų muziką, chorų ir ansamblių veikimą, kiekviename numeryje telpa giesmė arba daina (su gaidomis) parašyta solo balsui arba chorui.

"MUZIKOS ŽINIAS" leidžia Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Vargonininkų Sąjunga, kuriai priklauso veik visi Amerikos lietuviai vargonininkai, daug artistų, menininkų, muzikos ir dainos mylėtojų.

"MUZIKOS ŽINIŲ" prenumerata metams tikiai \$1.00 užsienyje \$1.50. Prenumeratas reikia siųsti administratoriui šiuo adresu: Mr. Leonard J. Šimutis, Jr., 6322 So. Troy St., Chicago 29, Ill. Gi visus raštus tam laikraščiui reikia siųsti šiuo adresu: Mr. Ignas Sakalas, 2056 W. 23rd St., Chicago 8, Ill.

C. K. PIKIEL

General Insurance Notary Public
Marriage Licenses Auto Licenses

Business Broker

WE SPECIALIZE IN TAVERNS

121 So. 22nd St. -- Pittsburgh 3, Pa.

S. S., PITTSBURGH, PA.

Phone EVerglade 1-2300

CLEVELANDO ŽINIOS

Ieškomas pianinas

Brangūs Clevelando lietuviai, kas turite seną nenaują pianiną, norėdami jį parduoti, malonėkite pranešti man šiuo adresu: J. Sadauskas 1513 Larchmont Road, Cleveland 10, Ohio; telefonu skambinkite: MU 1-1293. Aš mielai jį iš Jūsų perimsiu, nes jis man reikalingas.

Remkime savo tautietį

Prieš kiek laiko teko susipažinti su K. Ivanausku, kuris yra netik geras dainininkas, bet ir patriotiškas, draugiškas lietuvis.

Dain. Ivanauskas yra atvykęs iš tremties ir tuojau įsijungė į naujos parapijos bažnytinį chora. Jo gražus ir išstobulintas balsas tuojau atkreipė visų parapijiečių dėmesį. Ypatingai žavi klausytojus, kai gieda bažnyčioje; tuomet jo balsas išsiskiria iš visų. Jo giedojimu žavisi netik lietuviai, bet ir svetimtaliai.

Tačiau K. Ivanauskas yra netik geras dainininkas, bet ir geras amatininkas — batsiuvis. Šiuo metu jis atidarė batų taisymo dirbtuvę 1463 Addison Rd, Cleveland,

Ohio. Clevelando lietuviai turėtų paremti savo tautietį šiame jo biznyje ir duoti jam batų remonto darbą.

Tremtiniai dėkojo vyskupui

Kovo 9 d. 4 val. vakare Švč. Panelės N. Pagelbos parapijos bažnyčioje J. E. vyskupas Ad. Hobin dideliu būriu žmonių suteikė suvirtinimo sakramentą. Ta proga bažnyčia buvo gražiai papuošta, o abu altoriai buvo papuošti žavinčiomis gyvųjų gėlių puokštėmis.

Vyskupo atsilankymo proga šios parapijos ribose gyvenę tremtiniai įteikė aukštajam ganytojui padėkos raštą už suteiktą ir teikiamą pagalbą, kurį vyskupas maloniai priėmė.

Vyčių eilės didėja

Teko patirti, kad Clevelande gyvenę vyresnieji ir jaunesnieji ateitininkai žada visi įsirašyti į vyčių 25 kuopą. Toks lietuvių katalikų įsijungimas į vyčių eilės visus lietuvius sujungtų į viena bendrą lietuvišką katalikišką junginį, kuriame pranyks žodžiai: "dypukai ir seni amerikiečiai". Tuomet visi Clevelando lietuviai bendromis jėgomis dirbtu viena

lietuvišką darbą. Vyčiai visuomet su džiaugsmu ištis ranką visiems stojantiems į jų eiles ir kartu su ateitininkais ir skautais žengs laimėjimo keliu, nes tik ten yra galybė, kur yra broliška vienybė.

Granitas

TRUMPAI

Kovo 18 d. (šeštadienį) 7 val. vakare K. M. Sajungietės Šv. Jurgio salėje rengia kortavimą vakarą. Bus keturios įėjimo ir prie kiekvieno stalo dovanos. Bus skarios vaisės. Kaina 50 c. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Kazys Valaika žinomas Clevelando veikėjas buvo sunkiai susižeidęs koja. Po ilgu kančių dabar jau išsigydo.

Mrs. Burtninkienė Ateitininkų Moterų Draugijos pirmininkė buvo susirgusi ir gulėjo pas dukterį namuos. Jurgis Brazaitis vienas iš seniausių vietos draugijų steigėjų ir veikėjų buvo sunkiai susirgęs plaučių uždegimu, bet dabar jau sveiksta.

Tremtinys L. Dautartas, kuriam prieš kurį laiką fabrike mašina surkiai sužalojo ranką jau žymiai susveikęs ir gydosi namie. Praeitą savaitgalį buvo

net trys kortų lošimo vakarai. Šeštadienio vakare Šv. Jurgio parapijos salėje įvyko ALT ir BALFO rengta Card Party, kurioje dalyvavo keliasdešimt svečių. Tą patį vakarą lošimas įvyko ir Lietuvių salėje. Jį rengė namų savininkai.

Sekmadienį lošimo vakarą suruošė "Dainos choras",

kuriam, kaip ir namų savininkų vakare dalyvių buvo neperdaugiausiai.

Visi Clevelandiečiai su nekantrumu laukia pirmojo viešo "Čiurlionio" ansamblio koncerto, kuris įvyks kovo 26 d. 11001 Euclid Ave. esančioje Severance Hall. Pradžioje 8:30 val. p. m. M. D.

KAS NAUJO LEWISTON

Lewistoniečiai rengdami švęsti Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį, neužmiršo iškelti Lietuvos vardą ir amerikiečių tarpe. Ta proga jie nusiuntė Maine valstybės senatorei Mrs. Margaret Chase Smith vasario 16-ją priimtas rezoliucijas. Ryšium su tuo jie gavo tokio turinio laiška:

Mr. A. Henry Reidman
Lewiston,
Maine

Dear Mr. Reidman:

I wish to thank you and the other Delegates of the Assembly of the Lithuanian — American of Lewiston, Maine for submitting the resolutions unanimously approved by your gathering. You can be sure that when any legislation of this nature

comes before the Senate for action, I shall keep your observations in mind.

Sincerely yours

Margaret Chase Smith, USS

RUOŠIA VAKARIENĖ

Kovo 25 d. Pranciškonų vienuolyno naudai yra ruošiamą vakarienę. Ruošimui vadovauja Mrs. Rudokienė padedama visų kitų moterų, kurios jau keli metai taip skaniai vaišina per Lietuvių Dieną į Kennebunk Port, Me. susirinkusias tūkstantines lietuvių minias. Jų mažas būrelis, bet kai vieninagai stoja dirbti visuomet puikiai pasirodo. Užtai — garbė Lewistonietėms.

Koresp.

VASARIO 16-SIOS ŠVENTĖ NEWARKE

Newarkas. — Lietuvos Nepriklausomybės 32 metų sukakties iškilmingas minėjimas Newarko įvyko penktadienį, vasario — Febr. 17, 1950 m. malonioje ir jaukioje Lietuvių Šv. Jurgio Draugijos salėje (180 New York Ave., Newark, N. J.).

Iškilmingo akto invokacija kalbėjo prel. Ig. Kelmelis. Šventės proga kalbas pasakė, neseniai iš Europos atvykęs pulk. K. Škirpa, USA

Vyt. Stašinskas ir buvęs N. kongresmanas Peter W. Rodino, Jr., vice — konsulas J. kongr. adv. K. F. Paulius.

Meninę programos dalį išpildė: solistė Ona Zubavičienė, deklamatorė Danutė Juravičiūtė, muz. Jono Čižausko vedamas Liudeno lietuvių choras ir Šv. Cecilijos Newarko choras, vadovaujamas muz. Marijono Bernoto. Minėjimą ruošė New Jersey Lietuvių Taryba.

MULIOLIS INSURANCE and REAL ESTATE

6606 Superior Avenue
CLEVELAND, OHIO

SKAITYKIME "LIETUVIŲ ŽINIAS"

DELLA E. JAKUBS LITHUANIAN FUNERAL HOME

(Jakubauskienė — Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

Visiems lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai

Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsite teisingą patarimą. Simpatiškas, mandagus, greitas ir gerisnis už kitų pataravimas. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbūčių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulig jūsų pasirinkimo. Telefonuokit: ENdicott 1763

6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773

Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausia kainą. Taipgi įvairios apdraudos (insurance) reikaluose gausit geriausį pataravimą.

Sutalsau paskolas dėl pirmo mortgėjo. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama

Kada gaisras suradina ar apdegina tamstų namą ar fortėlius, dėl pilno jų apkepinimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai

7123 Wade Park Cleveland 3, Ohio HE 1-8250 "FOR FINER FLOORS"

FRANK BICKOFF & CO.

Didelis pasirinkimas visokių linoleumų, kitokių grindims patogių, geriausių ir patalpių, o taip pat ir guminių. Du Pont įvairių rūšių dažai. Ateikite ir pasirinkite, arba skambinkite telefonu. Pageidaujantiems atsilyšime pavyzdžius. Nuosirdus patarnavimas.

Rengimo Valdyba

PITTSBURGHO NAUJIENOS

TREMTINIŲ DRAUGIJA SVARSTĖ LIETUVYBĖS KLAUSIMUS

Kovo 12 d. 5 val. po pietų Lietuvių Piliečių svetaiėje įvyko Tremtinių Draugijos bendras susirinkimas, į kurį be gausaus pačių tremtinių būrio, atsilankė ir tremtinių bičiuliai senesniųjų Amerikos lietuvių žinomi veikėjai: Kunigų Vienybės Pittsburgo apsk. pirm. kun. Klebonas Misius, ALT Pittsburgo skyriaus pirm. A. Paleckis ir kt.

Susirinkimą atidaręs ir jam vadovauti pakvietęs V. Mažeika, Vyt. Jucevičius ir mokt. Krapavičių, Draugijos valdybos pirm. adv. St. Gabaliauskas padarė įdomią politinių įvykių apžvalgą.

Kultūrinės veiklos klausimais kalbėjo kun. A. Sušinskas, kuris, ragindamas tremtinius ypatingą dėmesį atkreipti į kultūrinį veikimą, ypač skatino skaityti ir remti lietuvišką spaudą, kuri yra vienas iš lietuviybės išlaikymo šulų. Lietuviybės temomis kalbėjęs kun. P. Patlaba paryškino kun. A. Sušinsko mintį apie senesniųjų Amerikos lietuvių ir tremtinių suartėjimo būdus ir bendrą kultūrinę veiklą. Jis, pabrėžęs abiejų lietuvių tautos daiktų kultūrinį skirtumą, ragino ieškoti to, kas vienus su kitais jungia, kad lietuviškos kultūros darbas būtų sėkmingesnis. Tremtiniams jis siūlė būti drašesniems ir savo kultūriniais laimėjimais skinti kelią į bendrą darbą.

Labai aktualiais lietuviybės klausimais kalbėjo ir prof. K. Pakštas. Kaip paprastai, jo kalba buvo išsklaidyta su dideliu dėmesiu ir nutraukiama skambiais

plojimais. Trumpai ir realiai nušvietęs lietuviybės padėtį Amerikoje, profesorius iškėlė du svarbiausius lietuvių uždavinius, kurie sąlygoja lietuviybės išlaikymą ir grįžimą į Nepriklausomą Lietuvą. Tie du uždaviniai yra: visokeriopas prisidėjimas prie kūrimo Centrinės Europos Federacijos ir ieškojimas Pacifiko salose vietos kolonizacijai.

Su ypatingu pasitenkimu buvo sutiktos labai nuosirdžios ir šiltos Kunigų Vienybės pirm. kun. Misius ir ALT skyr. pirm. A. Paleckio kalbos, kuriose abu žinomi darbuotojai kvietė naujuosius amerikiečius lietuvius į bendrą darbą už bendrus lietuviškuosius idealus.

Draugijos valdybos izdirnikas Gediminskas iškėlė labai svarbų savišalpos fondo reikalą, kuriam įsteigti valdyba jau yra padariusi atitinkamų žygių ir vietos BALFO skyrius bei kitos organizacijos tam mieliai pritarė. Toks fondas greičiausiai bus įsteigtas prie BALF. Po trumpų tuo klausimu diskusijų susirinkimas tą reikalą konkrečiai pavedė išspręsti valdybai.

Draugijos pirm. adv. St. Gabaliauskas valdybos vardu iškėlė labai svarbų lituanistinės mokyklės įsteigimo klausimą. Susirinkimo dalyviai, be abejonės, šiam reikalui pritarė ir pavedė valdybai jį kuo greičiau sutvarkyti. Nors su mokyklės steigimu yra susijusių įvairių sunkumų, tačiau manoma, jog ji galinti pradėti veikti dar šį pavasarį.

Buvo iškelti dar keli svarbesni klausimai, kurie tačiau dėl per ilgai užtrukusio susirinkimo nebuvo smulkiau išnagrinėti. A. B.

Vienuolyno rėmėjų parengimas nebetoli

Šv. Pranciškaus Vienuolyno rėmėjai stropiai ruošiasi prie metinio "Card Party", kuris bus PIRMĄ SEKMADIENĮ PO VELYKŲ, balandžio mėn. 16 dieną, LIETUVIŲ PILIEČIŲ Klubo salėje, 1721 Jane Street, South Side.

Card Party prasidės punktualiai 3:30 po piet. Įėjimas nuo trečios valandos. Tad visus lietuvius bei draugus nuosirdžiai kviečiame atsilankyti.

Visi Pittsburgiečiai be abejo laukia šios pasilinksminimo valandėlės, nes kartu su savo draugais bei pažįstamais linksmai praleis popietį ir tuo pačiu padės Seselems finansiškai karo našlaites auklėti ir gelbėti. Jūsų žinote, kad Akademijoje turime septynias mergaites, kurios reikalingos ne vien mokslo, bet ir drabužio ir maisto. Sesele vienos Jomis rūpinasi. Tad, šiauriamės į Jūsų gailingumą, kad remtumėt šį parengimą ir padėtumėt Seselems šiame reikale.

Ypač prašome mūsų gerųjų Klebonų, klubų, draugijų šią dieną nerengti jokių parengimų, bet raginti viens kitą atsilankyti į šį Card Party ir naudingai bei linksmai praleisti keleta valandėlių. Dirbdami išvien daug daugiau pelnysime ir dvasiškai ir medžiagiškai.

LIETUVISKOS KNYGOS DRAUGAI

Dėkodami už "Lietuvių Žinių" išleistus ir prisiųstus

"TELŠIŲ KANKINIUS",

lietuviškai spaudai remti aukojo:

Mrs. A. Alekna, Cleveland, Ohio	\$1.00
Mrs. M. Bečekirskis, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mrs. A. Gulbinas, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mr. D. Kapsis, Pittsburgh, Pa.	\$2.00
Mr. A. Kukučionis, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mr. J. Linikas, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mrs. O. Rumša, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mr. V. Sadauskas, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mr. J. Skemundris, Wilkinsburg, Pa.	\$1.00
Mrs. V. Prankienė, Baltimore, Md.	\$1.00
Mrs. K. Kaminskienė, Vandergrift, Pa.	\$1.00
Mrs. S. Mayausky, Dixonville, Pa.	\$1.00
Miss J. Alishunas, Jeantte, Pa.	\$1.00
Mr. A. Vaičiulis, Terrace, Pa.	\$1.00
Mr. B. Bakanas, Chester, Pa.	\$1.00
Mr. J. Adomaitis, Brecksville, Pa.	\$2.00
Mrs. A. Vaitekūniene, Mars, Pa.	\$1.00
Mrs. A. Zanevičius, E. Vandergrift, Pa.	\$1.00
Mr. J. Paškevičius, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mr. B. Paplauskas, Methuen, Mass	\$1.00
Mr. W. J. Slifka, Dolgeville, N. Y.	\$1.00
Mr. P. Trager, Elm Grove, W. Va.	\$2.00
Mr. P. Baltrukonis, Manchester, Conn.	\$1.00
Mr. A. Sadauskas, Philadelphia, Pa.	\$0.75
Mr. S. Makutėnas, Indianapolis, Ind.	\$1.00
Mrs. A. Antanaitienė, Luzerne, Pa.	\$1.50
Mr. J. Jurksaitis, Antioch, Ill.	\$1.00

Nuosirdus ačiū

VISI LIETUVIAI SKAITO savaitinį, gausiai iliustruotą laikraštį LIETUVIŲ ŽINIAS

LIETUVIŲ ŽINIOS kiekvieną savaitę savo skaitytojams pateikia pačių svarbiausių politinių įvykių santrauką ir komentarus,

LIETUVIŲ ŽINIOS plačiai informuoja apie pasaulio lietuvius ir Amerikos lietuvių veiklą,

LIETUVIŲ ŽINIOS savo puslapius pagrazina tiek lietuvių, tiek politinio gyvenimo nuotraukomis,

LIETUVIŲ ŽINIŲ korespondentai Argentinoj, Ispanijoj, Vokietijoj ir kituose kraštuose žinias surenka iš pačių pirmųjų šaltinių.

TODEL TUOJAU UŽSISAKYKITE "LIETUVIŲ ŽINIAS", KURIOS METAMS KAINUOJA TIK \$3.

Lietuvių Žinios
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

ŠV. ANTANO GARBEI

Kovo — March 14, 1950

Lietuvos Pranciškonų ŠV. ANTANO VIENUOLYNĖ Kennebunk Port, Maine Praseda

Iškilmingos 13-kos Antradienių Pamaldos kurios baigsis birželio 4-13 d.

Šv. Antano Mišių Novena

Už visus šv. Antano 13-kos Antradienių Pamaldų ir Novenos dalyvius bus laikomos

KAS ANTRADIENĮ:

7 A.M. — IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS,
7 P.M. — IŠKILMINGOS PAMALDOS PRIE IŠSTATYTO ŠVENČ. SAKRAMENTO.
Pamaldų metu bus skaitomos prislustos intencijos, kuriomis Pranciškona! melsis.

VISUS ŠV. ANTANO MYLĖTOJUS KVIEČIAME

Jungtis su Pranciškona! maldoje, šv. Komunijoje ir šv. Mišiose. Kad per didžiojo Stebukladario šv. Antano užtarymą išprašius iš Dievo:

TEISINGOS TAIKOS

NEPRIKLAUSOMYBĖS LIETUVAI,

KIEKVIENAM RŪPESČIŲ VALANDOJE REIKALINGOS PAGALBOS.

Si quæris miracula... Jei ieškai stebuklių, kreipkis į šv. Antaną. Iki kovo 14 d. prašome prisiųsti savo ypatingas intencijas sekančiu adresu:

FRANCISCAN FATHERS
Kennebunk Port, Maine.

Lietuvių Žinios

SOVIETŲ PASIRUOŠIMAI BALTIJOS JŪROJE

KAS DAROMA BALTIJOS DOKUOSE?

Neseniai Stalinas savo geriausių inžinierių W. A. Malysėva, karo metu buvusį tankų pramonės komisaru, paskyrė karo laivų statybos ministru. Iš to reikia daryti išvadą, kad dabar Sovietų Sąjungai karo laivynas yra labai reikšmingas ir gal būt vienintelė labiausiai karo pramonės atsilikusi šaka.

Nuo to laiko žymiausi Leningrado dokai "Zdanov" ir "Putilov" pradėjo dirbti pilnu tempu. Juose statomi ir remontuojami visų tipų patys didžiausi laivai. Tuo tarpu netoli esantis Kronštato dokas stato laivus tik iki 10.000 tonų.

Reikšmingas yra ir Rygos dokas, kuriame statomi mažesnio tipo laivai. Liepojos dokas dabar moderninamas ir pritaikomas modernių mažesnių laivų statybai.

Vokietijos Baltijos pajūryje esantieji dokai dabar perstatomi ir moderninami. Kai kuriuose uostuose statomi ir nauji dokai.

Rostoke "Soviet AG" (buv. Neptūno) dokas dirba virš 10.000 darbininkų. Čia remontuojami karo laivai ir statomi mažesnio tipo pagelbiniai laivai. Kaip tik dabar čia remontuojami trys buv. vokiečių naikintojai po 2.500 tonų ir keli pagelbiniai. Be to, čia paskutiniu laiku pastatyti 14 žvejų valčių. Kaip tik dabar "Soviet AG" dokas pradėtas remontuoti kreiseris "Kornintern" 6200 tonų ir minininkas "Marti" 3500 tonų.

1943-49 metais Varnemuondėje sovietai pastatė naują "Karolio Libknecht" doką su penkiais didžiulėmis halėmis, kuriose dirba virš 5400 darbininkų. Dabar šiame dokas remontuoja ir perstato į kariuomenės transporto laivą "Azia" (buv. "Siera morena") 12.000 talpos, kuris jau beveik baigtas perstatyti ir paruoštas išplaukimui į Vladivostoką. Čia pat 1948 metais atremontavo kariuomenės transporto laivą "Sibirija" (buv. vokiečių "Oceana") 9000 tonų ir nuplukdė taip pat į Vladivostoką. Be to, čia dabar atgabenti buvusieji vokiečių laivai: "Hanza" (buv. "Albert Ballin") 22.000 tonų, "Cordilera" ir "Oceana", kurie taip pat remontuojami ir perstatomi.

Strazdune 1949 metais sovietai baigė statyti naują "Tautos doką". Čia stato išimtinai tik karinės valtis. Per mėnesį tokių valčių pastato iki 10 jos visos yra gabenamos į Rusiją. Brandenburg — Havelyje dabar statomas naujas "Ernst

BALTIJOS APSAUGA IŠ ŽEMĖS IR ORO

Kaip jau matėme, be visos eilės karo laivų, skirtų pakrančių apsaugai, sovietai ir žemėje, išstisame Baltijos pajūryje, stato patrankas talinčias šaudyti į orą ir jūrą. Vien ik Kronštate yra nemažiau 256 patrankos, jų tarpe 10 sunkių baterijų po 45,5 cm. Taip pat ir visoje Estijos pakrantėje prie Kivioli ir Jaurės vakarus nuo Narvos iki Revalo randasi didelis skaičius sunkių baterijų galinčių šaudyti toli į jūrą. Vien tik Revalyje yra keturių baterijų po 15 cm. Liepojuje nuolat stovi 4 patrankos po 18 cm, ir 6 baterijos po 13 cm. patrankų. Klaipejose ir net Svintosios uoste taip pat stovi lengvesnio tipo baterijos.

Apskritai paėmus, nuo pat Suomijos iki Luebecko visa Baltijos pakrantė nusėta sunkesnio ar lengvesnio tipo patrankomis. Ar ateities kare jos galės ką reikšti sunku pasakyti. Specialistų manymu, pakrančių artilerija greičiausiai turės apvilti sovietinius strategus, kaip kartą Hitlerį apvylė Atlanto pylimas. Tačiau yra faktas, kad sovietai tokiam Baltijos suartilerinimui teikia didelės reikšmės. Todėl jie ir tvirtinasi visame pajūryje, kuris nuo gyventojų yra atskirtas uždarytais spygliuotų vielų užtvaramis ir sargybonimis.

ORE

Sovietai nepamiršo ir oro. Ypač Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje Baltijos pakrantės nusėtos kariniais aerodromais. Mat, čia toliausiai nuo Vakarų, saugiau, o greitai judantiems lėktuvams toli netaip reikšmingas. Rytų Vokietijoje taip pat įrengta naujų ir atremontuota senų aerodromų. Čia nuolat stovi

modernūs sprausniniai lėktuvai. Netoli jūros, Rechlino (Meklenburge) aerodrome dirba buvę vokiečių lakūnai, kurie apmokina sovietų dalinius apseiti su sprausniniais lėktuvais. Ir kituose aerodromuose — Rostoke, Stetino ir kitur stovi ištisi daliniai sprausninii lėktuvų ir puolimui paruoštų bombonešių.

Vieninteliai buv. vokiečių vandens aerodromai tarp Ruegen ir Devenov vėl tinkamai įruošti ir alkomai parngęti stovyje. Ir raktiniai ginklai nepamiršti jungti pakrančių apsaugai. Taip pav. prie Kolbergo vokiečių karo jelaiviai stato raketų šaudymo pajez. O ir garsi vokiečių raketų jandamų stotis Peenemuende darar vėl veikia pilnu tempu, prižiūrima sovietų ir vokiečių mokslininkų.

Nauji kaltinimai arkivysk. Beranui

Muenchenas. — Čekoslovakijos spauda ir radijas pradėjo naują šmeižto ir kaltinimų akciją prieš Pragos arkivyskupą Beran. Jis esat kaltinamas nenoru bendradarbiauti su vyriausybe ir esat instrumentu Vatikaniškos akcijos. Katalikų kunigai ir tikintieji išvykę iš Čekoslovakijos yra įsitikinę, kad netolimoje ateityje arkivyskupas bus apkaltintas ir teisiamas. Svarbiausia to priežastis, kad tiek kleras tiek kunigija nesiduooda įtraukiami į vyriausybės pinkles, nukreiptas prieš tikėjimą ir bažnyčią.

Ar gali būti?

Hitlerio rolę, naujai statomoje filmdoje "trėčiasis reichas". Tačiau dabar viskas nuėjo niekais. Viešas amerikietis su vienu vokiečiu į pasikvietė išgerti ir kada jis buvo grikvai įtraukęs, jam nukirpo plaukus ir nuskuto ūsus.

Stalingradas. 1945 metais prie Stalingrado vienoje stovykloje buvo apgyvendinta daug internuotų civilių, ypač daug moterų. Dėl biogų ir nechigienišku sąlygų 1945 metų vasarą į šia stovyklą įsismetė tifo epidemija. Raudonarmiečiai nežinodami ką bedaryti, uždarė visą stovyklą, appylė benzinu ir padegė, kartu su visais žmonėmis.

Berlynas. Iš Berlyno priemiesčio Zahlendorf vienos bažnyčios bokšto vagys pavogė dviejų centnerių sunkumo varpą. Po penkių savaitių stropaus ieškojimo varpą rado paslėptą netoli bažnyčios.

Anglija. Vienoje Nelson ligoninėje, laukiamame kambaryje, gydytojas įsakė laikyti žuvelių akvariumą. Gydytojo manymu, žuvis ligonius veikia raminančiai.

Berlynas. Sovietų karinis teismas Berlyne nutiesė žinomą vokiečių karikatūristą Heltz 25 metus priverčiamųjų darbų už tai, kad jis bendradarbiavo Vakarų Europos laikraščiuose. Nacių laikais Heltz taip pat buvo uždrausta dirbti karikatūristo darba.

Albanija. Paskutiniu laiku tarp Jugoslavijos ir Albanijos santykiai tiek ištępti, kad Albanijos valdžia uždraudė kirpėjams teikti patarNAVIMUS Jugoslavų kilmės gyventojams.

Vakarų Vokietija. Britų zonoje prie tremtinių stovyklų vartų buvo toks užrašas: "I stovyklą draudžiama įeiti vokiečiams". 1949 metų pradžioje įsakė žodį "vokiečiai" išbraukti, paliekant teisę DP policijai vokiečių į stovyklą neleisti. Dabar britai jau pačias stovyklas su visais DP perduoda vokiečiams. Laukiama, kada vokiečiai pakabins lentas su užrašu: "DP uždrausta įeiti".

PRANCIŠKONAI BRIDGEVILLEJE PRADEDA ŠV. ANTANO NOVENĄ

Ateinanti antradienį, kovo 21 d. 7:30 val.

ir kiekvieną antradienį iki birželio 13 d. Šv. ANTANO bažnyčioje Bridgevilleje bus vedamos Šv. ANTANO PAMALDOS

Kviečiame visus kartu susirinkus prašyti per Šv. Antano užtarymą reikalingų malonių sau, Tėvynei ir visam pasauliui.

Tėvai Pranciškonai -- Bridgeville, Pa.

PHILADELPHIA, PA.

32 M. LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELTIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS įvyko vasario mėn. 19 d. Muzikaliao namo bendrovės salėj, Allegheny g. Nematyto gausumo minia suplaukė į minėjimą. Manoma, jog salėje tilpo apie 1400, kiti turėjo grįžti namo. Kalbėjo kongresmanas Green. Jis pažadėjo savo paramą ietuviams kovoję dėl Lietuvos išlaisvinimo. Lietuviškai kalbėjo prof. Dr. Damušis. Milijoninio tiražo vietos amerikiečių laikraščiai ta proga įdėjo tautiškais drauziais lietuvių kartu su kongresmanu Green nuotrauką. Keli aprašymai apie Lietuvos okupaciją ir bolševikų žiaurumus. Išreikšta viltis, jog lietuvių tauta vėl atgaus laikinai prarastą laisvę. Koncertinėje dalyje dainavo solistė Juzė Augaitytė. Dalyvavo "Dainos" choras, V. Norkaus diriguojamas. Taip pat šoko vietinio lietuvių ansamblio tautinių šokių šokėjai, V. Modzeliausko vadovaujama grupė. To paties ansamblio choras, Vytauto Macijausko vedamas, labai gražiai padainavo kelias dainas. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Priimta atitinkamo turinio lietuvių tautos naikinimo (genocidio) sustabdymui rezoliucija, kuri nusiusta senatoriams ir vyriausybei. Surinkta Lietuvos vadavimui \$1001.15. Atskaicius išlaidas, liko gryniais \$931,15 c. Lietuviško banko "Liberty" 204 N. Broad St. direktoriai ir valdyba pasižadėjo (neoficialiai) surinkti apie 300 dol. Tikiama, jog ir šie pinigai vėliau įplauks į Vasario 16 d. fondą.

Čia paminėsime tik tuos, kurie aukojo ne mažiau \$5. Philadelphia "Ateities" klubo nariai, buvę tremtiniai

su sąrašu pristatė \$145.— Aukojo šie asmenys: Bronius Beinotas \$10, Stasys Tamulionis, Julijonas Šalkauskas 6, Antanas Banėnas, Bernardas Žukauskas \$10, kun. Vladas Budreckas, Henrika Gražiūnienė, Juozas Mika, Julija ir Liucija Eitmanavičiūtės \$10, Henrikas Kriškėičūnas, Juozas Bičiūnas \$6, Balys Rimantas, Gediminas Buomys, Vytautas Murauskas, Sofija Cirtautienė, Vytautas Volertas \$20, Kazys Gasparėnas, Edmundas Binkevičius \$6, Juozas Kanaivičius, Ona Roznickienė, Leonas Dambrauskas \$7, Antanas Vašys, Kazimieras Čikotas. Viso: \$145.—

Po \$25.— aukojo: Namis ar Nalnis?; ponai Ramanauskai; Lietuvių Tremtinių Draugija iš savo mekos kastos; kun. Ignas Valančiūnas; Marijona Valionis; kun. Dr. Martusevičius.

Po \$20.— aukojo: Naujoji lietuvių Phila. spaustuvė ir juokų laikr. "Valio" leidėjai ir redakcija 813 So. 2nd gatvė, Phila. 47, Pa. ir Antanas Dzikas — lietuviškos radijo valandos vedėjas.

Po \$15.— aukojo: Advokatas Mankus ir kun. St. Raila.

Po \$10.— aukojo: Petronėlė Antanaitienė; Bronius Vigelis; K. Petkūnas; "Dainos" choro dalyviai; ponai Bach; Jonas Grinius; Placida Lurienė; ponai Ieva Ričkus.

Po \$5.— aukojo: Vincas Mockunas \$7; Jonas Baltadonis; Jonas Freitikas; Juozas Jankus; Vladas Norkus; Barbara Kučarskauskas; Lydia Dovylas; Leonardas Jankus; Ko. Dudo-nis; Julius Breslauskas; Liecmanas; Ona Ruškienė; p. Jokus, Petras M.; kun. Gibas; kun. Pečiukevičius; Justina Gečiauskas; Juozas Jakimavičius; Petras Davidonis; Antanas Shareika; Petras Vaškys; L. ir Vl. Mingėlai; Vincas Šurma; Mr. Dapkonis; Helen Lukas; Pranas Pukas; ponai Smaliukas; Jonas Vaivada.

Visi kiti aukojo mažiau, negu \$5.

Vladas Saurimas

Neužmirškite telefoną (switchboards baterija su 3000 linijų), garažą, barzdauskutį, du grožio salonus kongreso atstovėms moterims, kiekvieno senatoriaus ir atstovo penkis patarnauojimus, kurių kiekvienas gautina 5000 dolerių į metus. "Congressional Records" atspausdinimas kainuoja 7,700,00 dol. (vienas puslapis 80 dol.). Jų sutvarkymas gi — \$200,000. Čia tik keletas skaičių, kurie jau pakankamai byloja apie tas milžiniškas išlaidas, kurias padaro kongresas. Tačiau jis tvarko milijoninės valstybės gyvenimą. A. B.

Nežiūrint didžiausio komunistų pasipriešinimo (kurį jie reikšė net jėga) prancūzų parlamentas priėmė antisabotažinį įstatymą ir nusiuntė jį senatui.

JAV kongresas nusprendė suteikti Alaskai valstybės teisės. Tai yra greičiausiai atsakymas į sovietų nerą pripažinti carinio akto, pagal kurį Alaska buvo perduota JAV.

JT gen. sekretorius Trygve Lie išsiuntinėjo visiems JT nariams memorandumą, kuriame siūloma komunistinės Kinijos atstovams leisti atstovauti visą Kiniją viusoje JT organuose.

Sen. McCarthy pradėjo teikti medžiagą apie komunistinius tarnautojus valstybės departamente. Pirmoji jo auka yra Miss Dorothy Kenyon, kuri, pasak jo, turinti ryšio su 28 komunistinio fronto organizacijomis.

Už šnipinėjimą Sovietų Rusijai J. Coplon ir V. Gubčevas nuteisti po 15 m. kalėjimo. Pastarasis, kaip Rusijos pilietis bus deportuotas į Rusiją.

Dr. Sander, kurio byla sudomino kone visą pasaulį, teisėjų pėdėje išteisintas.

Iš Meksikos į Kaliforniją atvykęs biznierių pareiškė, jog Meksikoje nukritusi "skraidanti lėkštė". Meksikos ir JAV pareigūnai patarę apie šį reikalą nekalbėti tol, kol reikalas nebus išaiškintas. Lakūnas negyvas. Biznierių tvirtina, jog jis buvęs labai trumpų kojų.

SAVAITĖS ŽINIOS TRUMPAI

Iš patikimų šaltinių pranešama, jog Anglija jau turi paruošusi su Japonija taikos sutarties planą. Planas esą labai griežtas. Jis paruoštas Ceylone įvykusioje britų imperijos užs. reik. ministerių konferencijoje.

Prancūzijoje iš slaptų šaltinių neseniai sužinota, jog prancūzų komunistų partijoj vedami dideli valymai. Jau pašalinta eilė žymių komunistų vadų.

Iš Vašingtono pranešama, jog prezidentas Trumanas nutaręs savo atstovą Vatikanė vis dėlto turėti.

"Pasaulio pilietis" Gary Davis, kuris savo idejos labai buvo išsižadėjęs JAV rilietybės, paprašė vizos įvažiuoti į Ameriką nuolatiniam apsigyvenimui.

Nežiūrint didžiausio komunistų pasipriešinimo (kurį jie reikšė net jėga) prancūzų parlamentas priėmė antisabotažinį įstatymą ir nusiuntė jį senatui.

JAV kongresas nusprendė suteikti Alaskai valstybės teisės. Tai yra greičiausiai atsakymas į sovietų nerą pripažinti carinio akto, pagal kurį Alaska buvo perduota JAV.

JT gen. sekretorius Trygve Lie išsiuntinėjo visiems JT nariams memorandumą, kuriame siūloma komunistinės Kinijos atstovams leisti atstovauti visą Kiniją viusoje JT organuose.

Sen. McCarthy pradėjo teikti medžiagą apie komunistinius tarnautojus valstybės departamente. Pirmoji jo auka yra Miss Dorothy Kenyon, kuri, pasak jo, turinti ryšio su 28 komunistinio fronto organizacijomis.

Už šnipinėjimą Sovietų Rusijai J. Coplon ir V. Gubčevas nuteisti po 15 m. kalėjimo. Pastarasis, kaip Rusijos pilietis bus deportuotas į Rusiją.

Dr. Sander, kurio byla sudomino kone visą pasaulį, teisėjų pėdėje išteisintas.

Iš Meksikos į Kaliforniją atvykęs biznierių pareiškė, jog Meksikoje nukritusi "skraidanti lėkštė". Meksikos ir JAV pareigūnai patarę apie šį reikalą nekalbėti tol, kol reikalas nebus išaiškintas. Lakūnas negyvas. Biznierių tvirtina, jog jis buvęs labai trumpų kojų.

VASARIO 16-JI ROMOJE

Roma. — Nepriklausomybės šventė Romos lietuvių kolonijoj nors kukliai, bet pragramingai paminėta. Pačią vasario 16 dieną, 10 valandą, lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos koplyčioj atlaikė pamaldas ir pasakė pamokslą Jo Eminencija Kardinalas Pizzardo, Universitetų ir Seminarijų Prefectas, kurį galima nesuklydus pavadinti ne tik Romos lietuvių, bet ir Lietuvos Protektorium.

Po pamaldų kolegijos salėje įvyko susirinkimas. Lietuvių centrinio komiteto pirmininkas Italijoj kun. Dr. V. Pavalkis pasakė atidaromąją kalbą. Ministeris St. Lo-

zoraitis savo kalboje trumpai palietė šios šventės reikšmę, pabrėžė lietuvių kovos už laisvę ir nepriklausomybę prakilnumą, ir kad kiekvieno lietuvių, kuriam krašte jis nebūtų, yra šventa pareiga prie jos prisidėti. Kardinalas Pizzardo pasigrožė lietuvių kolonijos energinga ir ryžtinga laikysena, palinkėjo greit sulaukti tų lietuvių trokštamų laisvės dienų. Po pietų 17 val. pas min. Lozoraiti buvo priėmimas, kuriame dalyvavo daugumas Romos lietuvių.

Vasario 16-tos išvakarėse per Romos radijofoną buvo transliuojamas lietuviškųjų dainų koncertas.

KONGRESAS "SUEDA" DAUG PINIGŲ

Ne vienam turbūt yra įdomu kiek JAV vyriausybės kainuoja kongreso išlaikymas. Čia bendrais bruožais bandysime atvaizduoti.

Senatoriaus metinė stipendija yra \$15,000. Tokia pat yra ir atstovo. Tačiau su visomis kitomis išlaidomis kiekvienas senatorius ar atstovas per metus gauna po 100,000 dol.

Tai dar ne viskas. Kongresmanų kalbų stenografavimas kainuoja 109,000 dol. Senatoriams gi reikia cigaro, piestuko, vandens... Jie paspaudžia mygtuką ir "page-boy" jau čia. Šitiems page-boy išmokama per metus 20,000 dol. Kongresmanams pagaliau reikia ir rašomos mašinėlės ir popieriaus ir dar daug ko. Už viską mokoma valstybė. O kur šaldytuvų, apšildymo, elektros išlaidos. Vien senato rūmai per metus elektros išdegina už pusantro milijono dolerių.

Neužmirškite telefoną (switchboards baterija su 3000 linijų), garažą, barzdauskutį, du grožio salonus kongreso atstovėms moterims, kiekvieno senatoriaus ir atstovo penkis patarnauojimus, kurių kiekvienas gautina 5000 dolerių į metus. "Congressional Records" atspausdinimas kainuoja 7,700,00 dol. (vienas puslapis 80 dol.). Jų sutvarkymas gi — \$200,000. Čia tik keletas skaičių, kurie jau pakankamai byloja apie tas milžiniškas išlaidas, kurias padaro kongresas. Tačiau jis tvarko milijoninės valstybės gyvenimą. A. B.

Miss Sender savo kalboje aiškiai išdėstė žmogžudiškumo MVD planus: deportacijas, vergų stovyklas, žudymus ir t.t.

MVD yra didžiausia sovietų valdžios rykštė nekaltiems žmonėms kankinti ir Kremliaus diktatorių turtais didinti.

Savo kalboje atstovė naudojo ir Lietuvos vardą, kaip vieną iš tokiu būdu terorizuojamų tautų.

Katedra — kino salė

Viena. — Cipa agentūros žiniomis Bukarešto Notre Dame di Sionn bažnyčia vyriausybės pareidumu uždaryta, kuri taip gi bus paversta kino teatro sale.